

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Regionaal Openbaar Onderwijs Maas en Meierij

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 12 september 2018

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van Stichting Regionaal Openbaar Onderwijs Maas en Meierij (hierna 'stichting STROOMM' of 'het bestuur'). Onder het bestuur vallen vijftien basisscholen die samen onderwijs geven aan ongeveer 3100 leerlingen in de gemeenten Boxtel, Haaren, Maasdriel, Sint-Michielsgestel, Vught en Zaltbommel.

Wij hebben onderzocht of het bestuur zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit op de vijftien scholen. Ook hebben wij gekeken of het bestuur het beschikbare geld goed gebruikt en zorgvuldig beheert, zodat het ook in de toekomst onderwijs kan blijven verzorgen. Daarnaast hebben wij onderzocht of het bestuur weet hoe het is gesteld met de kwaliteit van het onderwijs op de scholen. Wij hebben onderzoek gedaan naar de onderwijskwaliteit op negen scholen van stichting STROOMM, te weten: De Bogerd, De Bolster, De Lichtstraat, Den Boogerd, De Spelelier, De Spelwert, de Tweestromenschool, De Lispeltuut en De Koningslinde.

Wat gaat goed?

Wij zijn positief over het bestuur van stichting STROOMM. Het bestuur houdt zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen en zorgt dat de scholen hun onderwijs blijven verbeteren. Ook is stichting STROOMM een financieel gezonde organisatie.

Het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van het onderwijs en stuurt waar nodig

Het bestuur heeft een duidelijke visie op onderwijs en verwoordt dit kernachtig in zijn beleidsplan. Op de meeste scholen zijn de ideeën uit het beleidsplan ('leerlingen toerusten voor de toekomst' en 'de leraren voor de toekomst') terug te zien. Het bestuur weet wat er speelt vanuit de zelfevaluatie van de scholen, tevredenheidsenquêtes, bezoeken aan de scholen en gesprekken met directies. Wanneer nodig, stuurt het bestuur op kwaliteitsverbetering aan en houdt het de schoolontwikkeling in de gaten.

Bestuur: Stichting Regionaal Openbaar Onderwijs Maas en Meierij

Bestuursnummer: 41633

Aantal scholen onder bestuur: 15

Totaal aantal leerlingen: 3.100

Lijst met onderzochte scholen:

06CX De Bogerd
07GC De Bolster
08HD De Lichtstraat
08HK Den Boogerd
09QY De Spelelier
10TT De Spelwert
18FJ Tweestromenschool
21CZ De Lispeltuut
31GX De Koningslinde

Het bestuur is financieel gezond

Het bestuur gaat verstandig om met het geld dat het van de overheid krijgt. Het bestuur weet hoeveel geld er nu en in de toekomst nodig is om het personeel en het onderwijs te kunnen betalen. Voor de scholen is duidelijk hoeveel geld zij mogen uitgeven.

Wat kan beter?

Verdiend vertrouwen

Het bestuur streeft naar een balans tussen vertrouwen, ruimte en rekenschap. Het vertrouwen van het bestuur in de scholen is groot. Het bestuur zou af en toe steekproefsgewijs kunnen nagaan of het vertrouwen in de scholen terecht is.

Delen van kennis

Stichting STROOMM is een bestuur met vijftien scholen. Het bestuur bevordert dat scholen gebruik maken van kennis delen met elkaar. Dit lukt nog niet altijd goed. De grote afstand tussen scholen maakt uitwisseling lastig. Hierdoor steken scholen op dit moment energie in de ontwikkeling van zaken die op andere scholen al bedacht zijn.

Wat moet beter?

De kwaliteit van het onderwijs op De Lispeltuut is 'zeer zwak'. De bestuurder zorgt ervoor dat over een jaar de kwaliteit van de school verbeterd is.

Vervolg

Wij voeren over uiterlijk één jaar een herstelonderzoek uit bij De Lispeltuut. Dan moet de kwaliteit van het onderwijs verbeterd zijn. Als dat niet zo is, melden wij de school bij de minister voor vervolgmaatregelen. Wij blijven toezicht op de school houden tot de kwaliteit weer voldoende is.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	9
3.	Resultaten verificatieonderzoek	21
	3.1. basisschool De Bogerd	21
	3.2. jenaplanschool De Lichtstraat	23
	3.3. basisschool Den Boogerd	26
	3.4. basisschool De Spelwert	29
	3.5. de Tweestromenschool	31
	3.6. basisschool De Koningslinde	33
4.	Resultaten onderzoek naar risico's: jenaplanschool De Lispeltuut	37
5.	Resultaten onderzoek goede school: basisschool De Bolster	44
6.	Resultaten onderzoek goede school: basisschool De Spelelier	50
7.	Reactie van het bestuur	56

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in het voorjaar van 2018 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Regionaal Openbaar Onderwijs Maas en Meierij (STROOMM). In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende vragen centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau.

Onderzoek op bestuursniveau

Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer. Wij geven bij het onderzoek naar bestuur en scholen geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel informeren wij bij besturen naar aspecten van doelmatigheid en gaan daarover zo nodig het gesprek aan.

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	
FB3 Rechtmatigheid	•

Onderzoek op schoolniveau

Om Kwaliteitszorg en ambitie te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar onderzoeken we ook de onderwijskwaliteit van een deel van de scholen waarvoor het bestuur verantwoordelijk is. Op schoolniveau onderscheiden we binnen het vierjaarlijks onderzoek verschillende typen onderzoek:

Verificatieonderzoek

Het verificatieonderzoek op de scholen heeft een tweeledig doel. Het is in de eerste plaats een onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg van het bestuur. Het gaat daarbij om de vraag of het bestuur weet hoe het gesteld is met de kwaliteit van het onderwijs op de scholen en om de vraag of het bestuur daarop stuurt en of die sturing werkt. Het tweede doel van het verificatieonderzoek is de kwaliteit van de school op de onderzochte standaarden in beeld te brengen.

In dit onderzoek bij stichting STROOMM hebben we twee speerpunten in het strategisch beleid van het bestuur als uitgangspunt genomen voor de keuze van de standaarden, namelijk 'Leerlingen uitrusten voor de toekomst' en 'Leraren voor de toekomst'. Op zes scholen hebben wij de volgende standaarden onderzocht:

- Zicht op ontwikkeling (OP2)
- Didactisch handelen (OP3)
- Onderwijsresultaten (OR1)
- Kwaliteitszorg (KA1)
- Kwaliteitscultuur (KA2)
- Verantwoording en dialoog (KA3)

De verificatieonderzoeken hebben we uitgevoerd op: Den Boogerd in Aalst, De Spelwert in Zaltbommel, De Bogerd in Rossum, De Lichtstraat in Vught, de Tweestromenschool in Heerewaarden en De Koningslinde in Vught.

Onderzoek naar aanleiding van risico's

Wij voeren een kwaliteitsonderzoek uit bij scholen en besturen waar het vermoeden bestaat dat zij onvoldoende kwaliteit bieden. Evenals het bestuur zagen wij bij De Lispeltuut risico's voor de onderwijskwaliteit. Wij hebben daarom een kwaliteitsonderzoek gericht op risico's uitgevoerd.

Onderzoek op verzoek goede school

Een bestuur kan bij het vierjaarlijks onderzoek een verzoek doen aan de inspectie om onderzoek uit te voeren bij scholen die naar de mening van het bestuur 'goed' zijn. Het bestuur heeft hiervoor twee scholen voorgedragen. Wij hebben daarom twee onderzoeken naar 'goed' uitgevoerd: bij De Bolster in Sint-Michielsgestel en De Spelelier in Boxtel. Het bestuur heeft beide scholen aangemeld voor het excellentietraject.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij scholen is ingericht. Aangegeven is welke standaarden zijn onderzocht op de verschillende scholen. Ook is aangegeven welk type onderzoek is ingezet.

	Verificatie						Risico	Goed	
School	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Onderwijsproces									
OP1 Aanbod/Onderwijsprogramma							•	•	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•	•	•	•	•	•	•	•	•
OP3 Didactisch handelen	•	•	•	•	•	•	•	•	•
OP4 (Extra) ondersteuning							•	•	•
OP6 Samenwerking								•	•
OP8 Toetsing en afsluiting								•	•
Schoolklimaat									
SK1 Veiligheid							•	•	•
SK2 Pedagogisch klimaat/Leerklimaat							•	•	•
Onderwijsresultaten									
OR1 Resultaten/Studiesucces	•	•	•	•	•	•	•	•	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties								•	•
OR3 Vervolgsucces								•	•
Kwaliteitszorg en ambitie									
KA1 Kwaliteitszorg	•	•	•	•	•	•	•	•	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•	•	•	•	•	•	•	•	•
KA3 Verantwoording en dialoog		•				•	•	•	•

1. 06CX De Bogerd, 2. 08HD De Lichtstraat, 3. 08HK Den Boogerd, 4. 10TT De Spelwert, 5. 18FJ Tweestromenschool, 6. 31GX De Koningslinde, 7. 21CZ De Lispeltuut, 8. 07GC De Bolster, 9. 09QY De Speleliër

Onderzoeksactiviteiten

Tijdens het onderzoek hebben wij zowel onderzoeksactiviteiten uitgevoerd op het niveau van het bestuur als op het niveau van de scholen. Op het niveau van het bestuur hebben wij een analyse uitgevoerd van de beschikbare documenten, waaronder:

- het Bestuursondernemingsplan 2016-2019 *Gezamenlijk ontwikkelen voor de toekomst*;
- het Jaarverslag 2016 en 2017;
- het jaarplan 2017-2018;
- het STROOMM kwaliteitskader 2016-2017;
- de analyse van de werkgroep Kwaliteit, september 2017;
- de Staat van STROOMM in 2016 en 2017.

Daarnaast hebben wij een startgesprek gevoerd met het college van bestuur en de beleidsmedewerker. In dit gesprek stonden het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie en het kwaliteitsgebied Financieel beheer centraal. Ook zijn afzonderlijke gesprekken gevoerd met een delegatie van de raad van toezicht en enkele leden van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Op het niveau van de scholen hebben wij ook belangrijke schooldocumenten geanalyseerd, zoals het schoolplan, de schoolgids, jaarplannen, de kwaliteitsmonitor en evaluaties. Daarna hebben we de scholen bezocht. Op de bezochte scholen hebben we samen met observanten van de school lessen bijgewoond, leerlingendossiers en groepsadministratie bekeken en gesprekken gevoerd met de directeur, de intern begeleider(s), leraren en een aantal leerlingen. Bij de onderzoeken naar 'goed' en het kwaliteitsonderzoek gericht op risico's spraken wij ook enkele ouders. Aan het eind van de dag hebben wij een gesprek gevoerd over onze bevindingen. Daarbij waren naast de schoolleider en de intern begeleider op nagenoeg alle scholen ook het bestuur en teamleden aanwezig.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van de verificatieonderzoeken. Hoofdstuk 4 beschrijft het onderzoek naar aanleiding van risico's en hoofdstuk 5 en 6 bevatten de onderzoeken naar 'goed'. In hoofdstuk 7 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2 . Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het samenvattende oordeel is op het kwaliteitsgebied Financieel beheer. In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs nog geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied. Vervolgens is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de school, en in hoeverre het beleid van het bestuur doorwerkt tot op de werkvloer van de school.

Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie

Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau

Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Wij kunnen deze centrale vraag in dit vierjaarlijks onderzoek voor stichting STROOMM bevestigend beantwoorden. Uit ons onderzoek komt naar voren dat de kwaliteit op de onderzochte standaarden uit de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer voldoende tot goed is.

Het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van de scholen en streeft naar tenminste voldoende onderwijskwaliteit op zijn scholen. Het ondersteunt de scholen bij de schoolontwikkeling, geeft ruimte en vertrouwen en stuurt waar nodig op verbeteringen. De onderwijskwaliteit van de scholen loopt zeer uiteen. Binnen Stichting Stroomm zijn er twee goede scholen waaronder een excellente school, maar ook een zeer zwakke school.

Door een open en transparante werkwijze creëert het bestuur de basis voor een professionele cultuur binnen de stichting. De raad van toezicht en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad kijken vanuit de eigen invalshoek met het bestuur mee. Het bestuur verantwoordt zich over haar onderwijs en voert hierover goed de dialoog: intern en extern. Daarnaast is stichting STROOMM een financieel gezonde organisatie. Deze conclusie baseren wij op de met alle geleidingen gevoerde gesprekken en de onderzoeken op de verschillende scholen. Wij constateren ook dat het beeld dat het bestuur heeft van de kwaliteit van de scholen in voldoende mate overeenkomt met het beeld dat wij hebben op basis van de uitgevoerde onderzoeken.

Tijdens dit vierjaarlijks onderzoek zijn we ook nagegaan of het bestuurlijk beleid zichtbaar doorwerkt tot op schoolniveau. Onze conclusie is dat dit het geval is. Wij hebben dit onderzocht door naar de scholen te kijken vanuit twee beleidsthema's uit het bestuurlijk ondernemingsplan: 'Leerlingen uitrusten voor de toekomst' en 'Leraren voor de toekomst'. Wij zagen deze thema's op de meeste scholen terug in de aandacht die zij hebben voor zelfstandigheid van leerlingen, samenwerkend leren en 'breinvriendelijk onderwijs'. Met deze gerichte aandacht willen scholen het kritisch en creatief denken bij leerlingen en hun vaardigheid om te communiceren en samen te werken stimuleren. De kernwoorden 'bewust, betrokken en betekenisvol' zijn herkenbaar in het onderwijs op het merendeel van de onderzochte scholen. Het bestuur stimuleert dat leraren zich de didactische vaardigheden eigen maken om onderzoekend en ontdekkend leren te bevorderen. Scholen bevinden zich in het uitrusten van 'leerlingen voor de toekomst' en werken aan 'leraren voor de toekomst' in verschillende fasen van ontwikkeling. Op enkele scholen is van het bestuursbeleid nog weinig zichtbaar.

In paragraaf 2.1 gaan we in op de drie deelvragen in het onderzoek die betrekking hebben op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. In paragraaf 2.2. geven we een antwoord op de vierde deelvraag in het onderzoek met betrekking tot het Financieel beheer. Paragraaf 2.3 geeft een overzicht van het vervolg van het toezicht.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog			•

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven wij in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. Wij geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven wij een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

Wij beoordelen de kwaliteitszorg binnen stichting STROOMM als 'voldoende'. Het bestuur beschikt over een uitgebreid stelsel van kwaliteitszorg waarmee het op essentiële onderdelen zicht houdt op de brede kwaliteit van de scholen zoals het onderwijsleerproces, het schoolklimaat, het kwaliteitsbeleid en de resultaten. Het kwaliteitsstelsel berust op een grote mate van vertrouwen in elkaar. In het stelsel is op dit moment niet voorzien in een aanpak om na te gaan of er ook sprake is van 'verdiend vertrouwen'.

Van plan naar praktijk

In het bestuursondernemingsplan (BOP) heeft het managementteam (directeuren, staf en bestuurder) de strategische doelen voor 2016-2019 vastgelegd. Via twee lijnen vindt de realisering van de doelen plaats. Op bovenschools niveau dragen werkgroepen van directeuren zorg voor de uitvoering van de bovenschoolse trajecten. De werkgroepen stellen hiervoor jaarplannen op, bespreken deze in het managementteam en rapporteren in het managementteam ook weer over de uitvoering van de plannen. Op het niveau van de school vertaalt het team de doelen van het BOP in het schoolplan en de

jaarplannen.

In de verificatieonderzoeken is onderzocht in hoeverre wij enkele beleidsthema's uit het BOP ('Leerlingen uitrusten voor de toekomst' en 'Leraren voor de toekomst') terug zien in de praktijk. In het merendeel van de onderzochte scholen zagen wij dat leraren in hun onderwijs aandacht besteden aan de vaardigheden kritisch en creatief denken, samenwerken en communiceren, zoals afgesproken in het BOP. De gekozen vorm en fase van uitvoering verschilt, maar de onderwerpen staan op de meeste scholen op de agenda. Op een enkele school is de uitvoering van de plannen door andere prioriteiten niet gelukt; op andere scholen is in de praktijk nog weinig zichtbaar dat aan de plannen gewerkt wordt. Datzelfde geldt ook voor de verbreding van de rol van de leraren: naast kennisbron ook begeleider, coach of aanjager zijn van leerprocessen. Deze verschillen tussen de scholen komen niet altijd terug in de eigen zelfevaluatie.

Een uitgebreid stelsel van kwaliteitszorg

Het bestuur volgt de uitvoering van de plannen en stuurt indien nodig bij. Het bestuur beschikt over verschillende informatiebronnen, waarmee het zich een goed beeld vormt van de kwaliteit van de scholen en de voortgang van de plannen op schoolniveau:

- Zelfevaluatie vanuit het STROOMM-kwaliteitskader (het dashboard): het managementteam heeft dit kader gezamenlijk opgesteld en geoperationaliseerd. Het kader beschrijft de kwaliteit die op alle scholen aanwezig dient te zijn. De nieuwe visie over 'goed onderwijs' uit het BOP is in de laatste versie van het kwaliteitskader verwerkt. Onder de indicatoren uit het kader liggen tools (meetinstrumenten, bronnen) om zicht te krijgen op de kwaliteit. De indicatoren zijn voorzien van een norm. De directeur en intern begeleider brengen jaarlijks voor hun school de indicatoren uit het kader in beeld. De werkgroep Kwaliteit analyseert de gegevens van alle scholen op bestuursniveau. Zij signaleert trends over de scholen heen en stelt analysevragen;
- Driejaarlijks tevredenheidsonderzoek: elke drie jaar nemen alle scholen tevredenheidsvragenlijsten af bij leraren, directie, leerlingen en ouders;
- Gesprekkencyclus bestuur – directeuren: in de voor- en najaarsgesprekken bespreken de schooldirecteuren de uitvoering van het schoolplan/jaarplan en de resultaten van het dashboard met het bestuur;
- Schoolbezoeken door de bestuurder.

Het kwaliteitskader maakt duidelijk wat de basiskwaliteit is waar alle STROOMM-scholen aan moeten voldoen, maar geeft ook ruimte voor schooleigen ontwikkelingen en uitwerkingen. Blijken er risico's voor de onderwijskwaliteit, dan intensificeert de bestuurder de gesprekken met de betreffende schooldirecteur en de frequentie van schoolbezoeken en vraagt, afhankelijk van de ernst, een plan van aanpak en/of schoolanalyse. Dat dit in de praktijk ook zo werkt, blijkt uit het optreden van het bestuur toen bleek dat de kwaliteit van De Lisperluut onder druk stond. De onderwijskwaliteit van de scholen loopt uiteen. Binnen stichting Stroomm zijn twee goede scholen waaronder een excellente school, maar ook een zeer zwakke school. Het bestuur zou kunnen nagaan in hoeverre het de eerste signalen van kwaliteitsverlies op een school tijdig opmerkt.

Aanvullen met een 'blik van buiten'?

Het kwaliteitskader is deels gebaseerd op objectieve cijfers, zoals bijvoorbeeld leerresultaten en financiën. Andere indicatoren zijn meer subjectief van aard, zoals de tevredenheidsmetingen of zijn gebaseerd op de kwaliteitsinschatting van de directeur en intern begeleider over onder andere didactiek, leiderschap en de schoolontwikkeling. De directeur bespreekt met een collega-directeur het dashboard. Het bestuur voert daarna met de directeur de dialoog om de gegevens te duiden. Wij zien een hoge mate van vertrouwen tussen bestuur en directies. Zij krijgen de ruimte om binnen het STROOMM-kader eigen onderwijs te ontwikkelen. Toch kan het goed zijn om op gezette tijden ook een 'buitenstaander' kritisch mee te laten kijken met de school, om te waarborgen dat het beeld dat de school heeft van zichzelf kritisch genoeg blijft. Bij enkele scholen zien wij een verschil tussen de redelijk positieve of juist negatieve scores in het dashboard en de kwaliteit in de praktijk. Onderlinge audits zouden in 'een blik van buiten' kunnen voorzien. De stichting oriënteert zich op een auditvorm die past bij het bestuur en de scholen. Een kloppend beeld van de kwaliteit van een school is nodig om kwaliteitsrisico's tijdig te signaleren en bij te sturen. Het bestuur zou daarnaast door steekproefsgewijze schoolbezoeken en gesprekken met schoolteams kunnen nagaan of sprake is van 'verdiend vertrouwen' in scholen.

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

De kwaliteitscultuur is als 'voldoende' beoordeeld. Stichting STROOMM heeft een duidelijke organisatiestructuur waarbinnen voor een ieder duidelijk is wat zijn/haar taken en verantwoordelijkheden zijn. Het bestuur en de scholen leggen de lat hoog. Zij werken voortdurend aan de verbetering van hun onderwijs. Vertrouwen, ruimte en rekenschap zijn kernwoorden in de organisatie.

Het bestuur wil de verbinding tussen de STROOMM-scholen bevorderen. Door de verspreide ligging van de scholen in het gebied van Bommelerwaard, Maas en Meierij zijn de scholen echter nog vooral gericht op de eigen kwaliteitsontwikkeling en minder op het delen van expertise en goede voorbeelden.

Duidelijke structuur

Het bestuur van stichting STROOMM handelt volgens de Code Goed Bestuur van de PO-Raad. Het is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is, waar de scheidslijnen lopen tussen bestuur, gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en raad van toezicht en wat er van de schoolleiding en de teams binnen de stichting wordt gevraagd. De verschillende geledingen houden elkaar scherp in hun taakopvatting en spreken elkaar aan als deze te breed dreigt te worden. Wel dient in het bestuursverslag melding gemaakt te worden van nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht. Dat is nu niet het geval.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad ervaart de nieuwe paraplustructuur met themaraden als een grote verbetering. Van een 'Poolse landdag' is een omslag gemaakt naar een gerichte, inhoudelijke bespreking van onderwerpen, zodat meer diepgang mogelijk is in de gesprekken met het bestuur. Alleen de themaraad 'Onderwijs' is nog enigszins zoekende naar een juiste invulling.

Vertrouwen, ruimte, rekenschap

Stichting STROOMM gelooft in eigenzinnig onderwijs. Scholen krijgen van het bestuur ruimte en vertrouwen om de eigen visie vorm en inhoud te geven, maar moeten daarover wel rekenschap afleggen. De trits ruimte, vertrouwen en rekenschap zien wij op alle niveaus terug: binnen de teams, het bestuur, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de raad van toezicht. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de raad van toezicht het bestuur als bijzonder transparant en integer ervaren. Er worden stevige gesprekken gevoerd tussen deze verschillende geledingen, maar altijd open en constructief, volgens onze gesprekspartners. Schoolteams ervaren echter soms enige afstand tussen hen en het bestuur: de communicatie tussen school en bestuur verloopt veelal via de directeur. Hierdoor hebben leraren soms minder zicht op en gevoel bij het beleid van het bestuur.

Gelukspijlers

Een hoog ziekteverzuim, krimp en lerarentekort waren redenen voor stichting STROOMM om het HR-beleid te veranderen. Uitgangspunt werd: 'Wat maakt medewerkers gelukkig in het primair onderwijs?' De stichting stuurt in haar beleid op gemotiveerd personeel dat werkt vanuit passie, geluk en onderwijsvisie. Op deze manier hoopt zij ook het ziekteverzuim terug te dringen. De nieuwe aanpak resulteerde in vijf 'gelukspijlers'. De vijf pijlers bieden met name directeuren houvast bij de gesprekken met leraren binnen de gesprekkencyclus. Voor

leraren organiseert het bestuur een jaarlijkse studiedag en expertisemiddagen. De leraren kennen de gelukspijlers, maar zijn heel wisselend op de hoogte van hoe deze pijlers concreet in de scholen en de stichting zijn terug te zien. Tot nu toe heeft de nieuwe aanpak nog niet geleid tot een daling van het ziekteverzuim. Dit baart het bestuur zorgen. De steeds grotere moeite die het scholen en bestuur kost om vervangers en kandidaten voor vacatures te vinden vormt een risico voor de onderwijskwaliteit.

Expertise delen

In het BOP stelt stichting STROOMM zich tot doel te werken aan 'de leerkracht voor de toekomst'. Een leraar die niet alleen kennis overdraagt en zorgt voor structuur in het leerproces, maar ook leerlingen uitdaagt en zich ontwikkelt als coach bij onderzoekend, interactief of breinvriendelijk leren. In de scholen is hiervoor veel draagvlak. Tijdens de verificatieonderzoeken hebben wij gezien dat de meeste teams zich professionaliseren op dit punt: ieder op een eigen manier en in eigen tempo. In enkele scholen staat dit nog op een wat lager pitje. Het bestuur stimuleert professionalisering en faciliteert de uitwisseling tussen scholen door de organisatie van expertisemiddagen. Deze uitwisseling voorziet in een behoefte en zorgt voor verspreiding van kennis en voor nieuwe onderlinge contacten. De grote afstand tussen de scholen bemoeilijkt echter de onderlinge uitwisseling. Scholen zijn ook niet altijd op de hoogte van elkaars expertise. Dit geldt zeker voor scholen met een interim-directeur of interim-intern begeleider. Hierdoor steken scholen soms energie in de ontwikkeling van zaken die op andere scholen al aanwezig zijn. Het is de moeite waard om verder na te denken over manieren om expertise van de verschillende scholen meer toegankelijk te maken.

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen (KA3)?

De standaard Verantwoording en dialoog (KA3) beoordelen wij als 'goed'. Er is sprake van sterke horizontale en verticale verantwoording.

Bestuur legt intern verantwoording af

Intern legt het bestuur verantwoording af aan de raad van toezicht. Deze is binnen stichting STROOMM stevig gepositioneerd. De raad van toezicht houdt integraal toezicht op beleid en functioneren van het bestuur, de kwaliteit van het onderwijs en op een effectieve besteding van de middelen en hanteert hiervoor een eigen toezichtkader. De raad ontvangt informatie van het bestuur (aan de hand van de bestuursrapportage en onder andere via tweemaandelijks overleg) maar haalt ook zelf informatie op. De leden van de raad bezoeken jaarlijks enkele scholen en spreken met delegaties van directeuren. Ze hebben daarnaast minimaal twee keer per jaar overleg met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

De raad van toezicht vormt zich op deze wijze een eigen beeld van de kwaliteit van stichting STROOMM en is daardoor in staat tot scherp intern toezicht. De raad legt ook eigen accenten. Jaarlijks formuleert hij een specifieke opdracht voor het bestuur. De uitvoering hiervan wordt beoordeeld tijdens de evaluatie van het functioneren van het college van bestuur.

Het bestuur en scholen leggen openbaar verantwoording af

Het bestuur en de scholen leggen in het openbaar verantwoording af over wat zij doen en wat zij daarmee bereiken. Het bestuur schrijft per kalenderjaar het wettelijk verplichte jaarverslag en vraagt op zijn beurt dat de scholen ook verantwoording afleggen, volgens de wettelijke eisen, in schoolplan en schoolgids. Een aandachtspunt voor het bestuur is de controle van de inhoud van de schoolgidsen en schoolplannen en de verzending van de schoolplannen naar de inspectie. Eén schoolplan bleek inhoudelijk niet passend bij de school. Ook vragen wij aandacht voor de vermelding van de vrijwilligheid van alle mogelijke ouderbijdragen in de schoolgids, nieuwsbrieven of in andere communicatie met ouders.

De raad van toezicht verantwoordt zich in het jaarverslag en beschrijft daarin de verrichte activiteiten. Het zou goed zijn als de raad in dit verslag ook een meer evaluatieve beschrijving van zijn bevindingen kan geven. Ook de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad zou zich in het jaarverslag kunnen verantwoorden over zijn activiteiten.

Een actieve gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Via de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad betreft het bestuur ouders en personeel bij de besluitvorming. In ons gesprek met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad komt naar voren dat de leden tijdig voldoende en relevante informatie krijgen van het bestuur om hun taak te vervullen. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad kan aan de hand van voorbeelden laten zien dat hij zijn instemmings- en adviesrecht benut en kritisch tegenspraak biedt. Ook maakt hij gebruik van de mogelijkheid om eigen adviezen aan het bestuur uit te brengen. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad geeft aan met de nieuwe structuur van themaraden beter in staat te zijn tot het aanbrengen van diepgang in voorliggende onderwerpen en is van mening dat zijn rol door het bestuur zeer serieus genomen wordt.

De vertegenwoordiging van de afzonderlijke scholen in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad is door de nieuwe structuur veranderd. Niet elke school heeft een afvaardiging in elke themaraad. Dit stelt de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad voor de uitdaging om te zorgen voor een goede communicatie met de achterban: de medezeggenschapsraden van de scholen.

Ouders als partner

Het bestuur ziet ouders als partners van de school. Een regelmatige meting van de tevredenheid van de ouders is dan ook een onderdeel van de kwaliteitszorg op alle scholen. In onze onderzoeken hebben wij gezien dat de betrokkenheid van ouders groot is. De ouders voelen zich nauw betrokken bij de school. Bij de scholen staat goede communicatie met ouders hoog in het vaandel.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het kwaliteitsgebied Financieel beheer op de beoordeling van de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid. Hiervoor hebben wij van de bestuurder en de financieel medewerker aanvullende toelichtingen verkregen. Wij geven in beginsel bij het onderzoek naar bestuur en scholen geen oordeel over financiële doelmatigheid.

De standaarden financiële continuïteit en rechtmatigheid zijn beide beoordeeld als 'voldoende'. Het financieel beheer is dan ook beoordeeld als 'voldoende'.

Financieel beheer	V
	O V
FB1 Continuïteit	•
FB3 Rechtmatigheid	•

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden ('indicatie') die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,8	3,23	3,61	3,35	3,60	3,60
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,73	0,78	0,81	0,79	0,80	0,80
Weerstandsvermogen	< 5%	28,7%	27,0%	26,7%	25,6%	25,4%	24,5%
Huisvestingsratio	> 10%	8,0%	9,7%	10,1%	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	-2,7%	-1,3%	1,0%	-0,1%	-0,5%	-0,3%

Wij beoordelen de financiële continuïteit als 'voldoende'. Zoals blijkt uit de tabel is er immers geen sprake van waarden die wijzen op een mogelijk financieel risico voor de continuïteit van het onderwijs op de korte of middellange termijn. In ons onderzoek vonden wij geen belangrijke informatie die strijdig is met dat beeld.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel informeren wij bij besturen naar aspecten van doelmatigheid en gaan daarover zo nodig het gesprek aan.

Financiële rechtmatigheid

We hebben de standaard 'Rechtmatigheid' voor STROOMM als 'voldoende' beoordeeld. Ons oordeel bij deze standaard gaat enerzijds uit van de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijns toezicht op de financiën van het onderwijs. Anderzijds speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van financiële rechtmatigheid. Beide aspecten leiden gezamenlijk tot een gewogen oordeel. In het onderzoek bij stichting STROOMM hebben zich aan ons geen gegevens voorgedaan die een positieve waardering van de financiële rechtmatigheid in de weg staan.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
School		
De Lisperluut voldoet niet aan de wettelijke vereisten omtrent de eindresultaten (art. 10a, eerste en tweede lid, WPO).	Het bestuur treft samen met de schoolleiding aanvullende maatregelen zodat de eindresultaten in 2019 in ieder geval boven de gestelde ondergrens liggen.	Wij laten ons tijdens het voortgangsgesprek informeren over de dan beschikbare opbrengsten van de school.
De Lisperluut onderbouwt in onvoldoende mate hoe zij het onderwijs afstemt op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen (art. 12, vierde lid, onder a, WPO).	Het bestuur en de school treffen zodanige maatregelen, dat de kwaliteit van het onderwijs in juni 2019 minimaal op het beoogde niveau is gekomen.	Wij voeren in het tweede kwartaal van 2019 een herstelonderzoek uit, waarbij wij in ieder geval de standaarden beoordelen die als kritisch beschouwd worden voor de basiskwaliteit.
Het didactisch handelen op De Lisperluut is onvoldoende afgestemd op het ontwikkelproces van de leerlingen (art. 8, eerste lid, WPO).	Het bestuur en de school treffen zodanige maatregelen, dat in ieder geval de kwaliteit van het onderwijs in juni 2019 op het beoogde niveau is gekomen.	Wij voeren in het tweede kwartaal van 2019 een herstelonderzoek uit, waarbij wij in ieder geval de standaarden beoordelen die als kritisch beschouwd worden voor basiskwaliteit.
De Lisperluut voldoet niet aan de wettelijke vereisten ten aanzien van de onderwijstijd (art. 8, lid 9, WPO).	Het bestuur en de school dragen er zorg voor dat de school voor schooljaar 2018/2019 voldoet aan de wettelijke vereisten ten aanzien van de onderwijstijd.	Wij controleren vanuit de gegevens in de schoolgids 2018/2019 of de school voldoet aan de wettelijke vereisten ten aanzien van de onderwijstijd.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Het veiligheidsbeleid van De Lisperluut voldoet niet aan de wettelijke vereisten (art. 4c, eerste lid onder a, WPO) wat betreft het beleggen bij een persoon van (1) de coördinatie van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten op school en (2) het het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.	Het bestuur en de school zorgen voor duidelijke afspraken over welke persoon de coördinatie van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten op school op zich neemt en welke persoon als aanspreekpunt fungeert in het kader van pesten.	Wij voeren in het tweede kwartaal van 2019 een herstelonderzoek uit, waarbij wij in ieder geval de standaard Veiligheid (SK1) beoordelen.
De Lisperluut voldoet niet aan de wettelijke vereisten voor ontwikkelingsperspectieven (art. 40a, WPO en artikel 34.7 van het Besluit bekostiging WPO).	Het bestuur en de school treffen zodanige maatregelen, dat in juni 2019 de ontwikkelingsperspectieven voldoen aan de wettelijke vereisten.	Wij voeren in het tweede kwartaal van 2019 een herstelonderzoek uit, waarbij we in ieder geval de standaard Ondersteuning (OP4) beoordelen.
De Lisperluut beschikt in onvoldoende mate over een cyclisch werkend stelsel van kwaliteitszorg (art. 10 en 12, vierde lid, WPO).	Het bestuur en de school treffen zodanige maatregelen, dat in juni 2019 sprake is van een werkend stelsel van kwaliteitszorg.	Wij voeren in het tweede kwartaal van 2019 een herstelonderzoek uit, waarbij we in ieder geval de standaard Kwaliteitszorg (KA1) beoordelen.
De Lisperluut draagt in onvoldoende mate zorg voor de professionalisering van het personeel en een kwaliteitscultuur zodat een omgeving ontstaat waarbinnen leerlingen een onderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen en leraren het onderwijs kunnen afstemmen op de onderwijsbehoeften van hun leerlingen (art. 8, eerste lid, WPO).	Het bestuur en de school treffen zodanige maatregelen, dat in juni 2019 sprake is van een voldoende kwaliteitscultuur op de school.	Wij voeren in het tweede kwartaal van 2019 een herstelonderzoek uit, waarbij we in ieder geval de standaard Kwaliteitscultuur (KA2) beoordelen.
De Lisperluut informeert ouders onvoldoende over de eindresultaten van de leerlingen (art. 13, WPO).	Het bestuur en de school informeren de ouders in de schoolgids 2018/2019 correct over de eindresultaten van de leerlingen.	Wij controleren de schoolgids 2018/2019 op correctheid van de informatie over de eindresultaten van de leerlingen.

Wij geven het bestuur opdracht om maatregelen te nemen zodat uiterlijk juni 2019 op De Lisperluut geen sprake meer is van een 'zeer zwakke school'. In het herstelonderzoek dat wij over maximaal een jaar uitvoeren, gaan we na of dit gerealiseerd is.

Zolang de kwaliteit 'zeer zwak' is, staat de school op de lijst zeer zwakke scholen op onze website. De school blijft onder toezicht tot de kwaliteit weer voldoende is. Meer over ons toezicht op zeer zwakke scholen vindt u in de brochure op onze website 'Toezicht op zeer zwakke scholen in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs – zo werkt het'.

We houden geïntensiveerd toezicht tot het moment dat de kwaliteit van het onderwijs weer helemaal op orde is.

Om dat doel te bereiken stelt de school een (geactualiseerd) plan van aanpak op. In een voortgangsgesprek (winter 2018/2019) bespreken we met het bestuur de voortgang op De Lisperluut.

Als wij bij het herstelonderzoek constateren dat de school onvoldoende vooruitgang heeft geboekt, dan melden wij de school bij de minister van onderwijs. Deze kan daarna maatregelen treffen zoals het (gedeeltelijk) inhouden of beëindigen van de financiering.

Ook als de inspectie op een ander moment tijdens het verbetertraject vindt dat de school onvoldoende vooruitgang realiseert, kunnen wij de school melden bij de minister van onderwijs voor het nemen van aanvullende maatregelen.

Overige wettelijke vereisten

Het bestuur draagt er verder zorg voor dat:

- alle scholen onder zijn bestuur beschikken over een schoolplan en schoolgids die voldoen aan de wettelijke vereisten (art. 12 en 13, WPO);
- alle scholen tijdig hun schoolplan naar de inspectie verzenden;
- in de communicatie met ouders over extra ouderbijdragen expliciet vermeld wordt dat alle bijdragen een vrijwillig karakter hebben (art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO);
- ontwikkelingsperspectieven voldoen aan de wettelijke vereisten (art 40a, eerste en vierde lid, WPO).

In het eerstvolgende vierjaarlijks onderzoek bij bestuur en scholen zullen wij nagaan of aan de genoemde wettelijke vereisten voldaan is.

3. Resultaten verificatieonderzoek

3.1. basisschool De Bogerd

Op 24 mei 2018 heeft de inspectie een verificatieonderzoek uitgevoerd bij basisschool De Bogerd. De school heeft elf groepen. De primaire processen (Zicht op ontwikkeling en Didactisch handelen) zijn als 'goed' beoordeeld. De zorg voor kwaliteit omvat weliswaar heldere stappen, maar is in de praktijk te globaal uitgewerkt. Het is daarom goed om hier schoolbreed verdere verfijning in aan te brengen, waarbij effectiviteit en efficiency voorop staan.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling			✓
OP3 Didactisch handelen			✓

Goed zicht op de ontwikkeling van alle leerlingen

Basisschool De Bogerd heeft een uitstekende manier van volgen, analyseren en diagnosticeren, waarbij niets aan het toeval wordt overgelaten. De leerlingen zijn goed in beeld, zowel cognitief als sociaal-emotioneel; met name de leerlingen die op- en uitvallen. Voor leerlingen met forse achterstanden zijn arrangementen (ontwikkelingsperspectieven) en individuele leerlijnen opgesteld. Leerlingen die op een enkel gebied of onderdeel uitvallen, krijgen extra hulp in de groepen. Daarnaast is er – zij het beperkt – extra hulp buiten de groep ingeroosterd. Ook zijn er voldoende mogelijkheden voor leerlingen die uitdagender lesstof aankunnen. Dat dit veel vraagt van de groepsleraren en de intern begeleiders, is eveneens naar voren gekomen. Desalniettemin hebben wij gezien dat de extra hulp op een planmatige en doelgerichte manier wordt aangeboden. Daarom hebben wij de standaard Zicht op ontwikkeling als 'goed' beoordeeld.

'Ze leggen goed uit, zijn aardig en zorgen dat je je vermaakt', zeggen de leerlingen

In de bezochte lessen valt de prettige sfeer waarin de lessen verlopen écht op. Het klassenmanagement zorgt ervoor dat er geen tijd verloren gaat en de leerlingen weten welke leerhouding hoort bij de verschillende activiteiten. De leraren kennen hun groepen, weten waar de sterke punten en risico's liggen en spelen daar soepel op in. De opdrachten en uitleg die zij geven aan de hele of een deel van de groep zijn beredeneerd en gebaseerd op wat zij al weten over de ontwikkeling van de leerlingen. Bij het omgaan met verschillen in niveaus wordt indien mogelijk gewisseld tussen de vaste indeling (basis, verdiept en intensief) en de flexibele insteek. Vooral hierbij komen de hoge verwachtingen die de leraren hebben van hun leerlingen goed tot uiting. Tijdens de lesbezoeken hebben wij daar enkele mooie voorbeelden van gezien.

In de uitvoering van de extra hulp in de groepen zien wij dat de keuze voor soort instructie, aanpak en materialen eveneens doordacht gebeurt. De rust, maar ook het enthousiasme en de betrokkenheid van de leraren worden door de leerlingen genoemd als sterke punten van het team.

De standaard Didactisch handelen is daarom als 'goed' beoordeeld.

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

De resultaten zijn voldoende

De resultaten zijn de afgelopen drie jaar gemiddeld genomen voldoende. De school heeft streefdoelen voor taal, lezen en rekenen. Op andere onderdelen (onder andere zaakvakken, sociale competenties en creatieve onderdelen) zijn er wel ambities, maar zijn deze minder expliciet uitgewerkt. Het uitwerken van doelen voor bijvoorbeeld 21^e-eeuwse vaardigheden of burgerschap zou een volgende stap kunnen zijn om vervolgens ook na te gaan of deze doelen ook gerealiseerd worden.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

(Te) veel plannen, (te) veel verbeteractiviteiten

Basisschool De Bogerd heeft een uitgebreid kwaliteitszorgstelsel om zicht te krijgen op de eigen kwaliteit. Hiervoor wordt in eerste instantie de kwaliteitsmonitor van stichting STROOMM gehanteerd. Het schoolplan geeft de meerjarenvisie aan, die vervolgens in acties en activiteiten per jaar verder wordt uitgewerkt.

Het huidige jaarplan omvat een veelheid aan activiteiten, die tamelijk globaal zijn beschreven. Ook missen de diverse verbeteronderwerpen samenhang. Deze lange opsomming maakt het ook lastig om gericht te evalueren. Ook zijn de doelen niet bij elke verbeteractiviteit even duidelijk. Ondanks deze minder positieve kant, is het duidelijk dat basisschool De Bogerd werkt aan de continue verbetering van haar onderwijs. Het beantwoorden van de volgende vragen kan daarom een volgende stap zijn: Waarom doen wij dit, hoe gaan wij het doen, wat gaan de leerlingen ervan merken en wat willen wij zien als het gereed is?

Een professionele houding levert draagvlak op

De teamleden met wie wij hebben gesproken, noemen kenmerken als hardwerkend, betrokken en collegiaal als het gaat om hun eigen schoolteam. Ook geven zij aan dat er ontzettend veel in gang is gezet in de afgelopen periode met als gevolg een forse extra belasting, maar dat er zeker draagvlak is voor deze vernieuwingen. Er zijn voldoende mogelijkheden om als team en als individuele leraar te groeien. Wij menen dat het team op een integere en zeer constructieve manier ideeën kan aanleveren om de kwaliteitscultuur op een (nog) hoger peil te brengen. Omdat er in de komende periode een nieuwe directeur zal worden aangesteld, lijkt dit een goed moment om deze ideeën ook daadwerkelijk naar voren te brengen.

3.2. jenaplanschool De Lichtstraat

Op 25 mei 2018 heeft de inspectie een verificatieonderzoek uitgevoerd bij openbare jenaplanschool De Lichtstraat. De school heeft een moeilijke periode achter de rug. Ze werd geconfronteerd met ziekte van een aantal collega's en heeft dit schooljaar afscheid genomen van de directeur. Deze is opgevolgd door een interim-directeur. De school is bezig met het werven van een nieuwe directeur. De rust op de school is weergekeerd en de school werkt nu gericht aan kwaliteitsverbetering.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	

Werken aan verdieping van analyse en diagnose

De standaard Zicht op ontwikkeling is met 'voldoende' beoordeeld. Het team is op dit punt sterk in ontwikkeling. Eén van de verbetertrajecten, SADVUE, richt zich op het versterken van de analysevaardigheden van de leraren om vervolgens het onderwijs nog beter te kunnen afstemmen op de behoeften van de leerlingen. De SADVUE-aanpak bestrijkt de hele cyclus van Signaleren, Analyseren, Diagnostiseren, Voorbereiden van maatregelen, Uitvoeren en Evalueren. De leraren signaleren een opvallende ontwikkeling tijdig vanuit observaties, gesprekken en toetsen. De tussenstap, analyseren en diagnostiseren, heeft dit jaar centraal gestaan tijdens studiedagen. In bouwbesprekingen hebben de leraren met elkaar de groepsgegevens besproken, oorzaken van een opvallende ontwikkeling vastgesteld en interventies gepland. Het accent lag op rekenen-wiskunde en de dialoog in de bouw. De volgende stap wordt het uitbreiden van de aanpak naar andere vakgebieden en het zoeken naar een efficiënte manier om de analyse en diagnose vast te leggen.

Zeker bij het evalueren van de maatregelen is deze informatie nodig om bij eventuele tegenvallende resultaten naar terug te grijpen en af te wegen of de diagnose juist was.

Door uitval van leraren is de afgelopen tijd ook een beroep gedaan op de intern begeleider om voor de klas te staan. Dit is soms ten koste gegaan van de tijd voor de leerlingenzorg.

Naar een balans tussen instructie en onderzoekend leren

De standaard Didactisch handelen is met 'voldoende' beoordeeld. De leraren beschikken over voldoende didactische vaardigheden. De Lichtstraat werkt met drieklassige stamgroepen. Dit vraagt om een goed klassenmanagement van de leraar en een grote zelfstandigheid van de leerlingen. De leraren en leerlingen beschikken hierover. De leerlingen zijn betrokken bij de les en opdrachten en houden zich aan de afspraken die gelden tijdens het zelfstandig werken. Hierdoor kan de leraar instructie geven aan een deel van de groep of leerlingen begeleiden bij het onderzoekend leren en spelen. Door verlengde en verkorte instructie, het weekplan, opdrachten op niveau en soms hulp buiten de klas lukt het de leraren om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Dit jaar heeft de nadruk gelegen op het versterken van de instructievaardigheden. De leraren zijn geschoold in het expliciete directe instructiemodel. Ze passen het model ook zichtbaar toe. Het duidelijk aangeven van het doel van de les is nog een aandachtspunt. De ambitie van de school ligt bij het uitbreiden van het onderzoekend leren, waarbij leraren meer een begeleidende en coachende rol krijgen en leerlingen meer zelf verantwoordelijk worden voor hun leren. We zagen hier voorbeelden van bij het project/themawerk. De taal- en rekenlessen zijn veelal nog leerkrachtgestuurd. Er liggen hier kansen om leerlingen meer verantwoordelijk te maken zonder dat meteen alles 'losgelaten' wordt. Werken vanuit leerdoelen en de inzet van kindgesprekken kunnen hiervoor aanknopingspunten bieden. Ook zou de input van de leerlingen meer benut kunnen worden bij het nabespreken van opdrachten.

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			●	

Voldoende resultaten

Wij beoordelen de leerresultaten als 'voldoende'. De resultaten aan het einde van de basisschool zijn de afgelopen drie jaar gemiddeld genomen voldoende. De afgelopen vijf schooljaren vertonen ze wel een wisselend beeld.

De intern begeleider stelt voor de tussentijdse leerresultaten streefdoelen vast per groep voor taal, lezen en rekenen. Deze doelen zijn gebaseerd op toetsgegevens van de voorgaande jaren. De school waakt ervoor dat deze doelen ambitieus genoeg zijn. Op andere onderdelen heeft de school wel ambities maar zijn de doelen minder expliciet uitgewerkt. Het uitwerken van doelen voor bijvoorbeeld onderzoekend leren zou een volgende stap kunnen zijn om vervolgens ook na te gaan of deze doelen gerealiseerd worden.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>g</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>g</i>
KA3 Verantwoording en dialoog			<i>g</i>

Doelgerichte en planmatige schoolontwikkeling

De standaard Kwaliteitszorg is met 'goed' gewaardeerd. De interim-directeur heeft een schoolanalyse van de school gemaakt, die de sterke en zwakke punten van de school in beeld brengt. Daarnaast heeft de school een kwaliteitscyclus waarbij interne en externe evaluatiegegevens betrokken worden (kwaliteitsmonitor STROOMM, tevredenheidsmetingen bij leraren, directie, ouders en leerlingen). Vanuit de schoolanalyse is focus aangebracht in de verbeteronderwerpen. De verbetertrajecten zijn doelgericht en planmatig uitgewerkt en bieden houvast bij de implementatie. De directie en bouwcoördinatoren houden vinger aan de pols bij de uitvoering. De schoolverbetertrajecten zijn in uitvoering. De borging van deze trajecten is belangrijk, evenals de doorgang van de ingezette ontwikkeling als op de school een nieuwe directeur start.

Praten over onderwijs

De Kwaliteitscultuur is 'goed' te noemen. Door de vele wisselingen in het team werden de andere leraren zwaar belast. Zij namen taken van uitvallende collega's over. Hierdoor was de schoolontwikkeling enigszins stilgevallen en stond het team in de 'overlevingsstand'. De duidelijke aansturing door de huidige directie heeft de schoolontwikkeling weer op gang gebracht. Duidelijkheid rondom de schoolontwikkeling geeft rust bij het team, maar ook ruimte om de blik op de toekomst te richten. Het team denkt samen na over de ambities voor de toekomst en de bijbehorende beelden. Er is groot draagvlak voor de ontwikkeling richting meer onderzoekend leren. De leraren zijn gericht op het verbeteren van hun onderwijs. Ze zijn open naar elkaar toe. Ze bespreken knelpunten en maken graag gebruik van elkaars deskundigheid. Ze maken daarbij geregeld gebruik van video-opnamen die ze met elkaar, de intern begeleider of met de leerlingen bespreken; steeds op zoek naar mogelijkheden om het onderwijs te verbeteren.

Een open school

De Lichtstraat verantwoordt zich over haar kwaliteit naar het bestuur en ouders. Ze doet dit uitgebreid en transparant. De directie heeft afgelopen schooljaar veelvuldig met ouders gesproken over de schoolontwikkeling, vervangingsproblematiek en de uitkomsten van de tevredenheidsonderzoeken.

De school staat ook open voor de omgeving. Volgend schooljaar zullen twee structuurgroepen van sbo Hertog van Brabant aan de school verbonden worden. Daarnaast heeft de school een taalklas en zijn er plannen voor een integraal kindcentrum. In al deze trajecten trekken de school en het bestuur samen op met diverse partners om de plannen uitgevoerd te krijgen.

3.3. basisschool Den Boogerd

Op 18 mei 2018 heeft de inspectie een verificatieonderzoek uitgevoerd bij Den Boogerd. De school heeft vier groepen met samen ongeveer tachtig leerlingen. Den Boogerd heeft de afgelopen jaren gewerkt aan een solide basis voor het onderwijs. Deze is in ruime mate gelegd. Het team stelt nu vanuit het gegeven onderwijs haar visie en uitgangspunten vast.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2SN Zicht op ontwikkeling en begeleiding			<i>SB</i>
OP3 Didactisch handelen			<i>SB</i>

Een zeer fijnmazige aanpak

De standaard Zicht op ontwikkeling is met 'goed' gewaardeerd. Den Boogerd werkt zeer doel- en opbrengstgericht. Vanuit toetsen, observaties en kindgesprekken hebben de leraren en intern begeleider goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en signaleren tijdig wanneer deze niet voldoet aan de verwachting. Elk kind is in beeld. Op individueel en groepsniveau worden ambitieuze streefdoelen bepaald. Elk half jaar evalueren de leraren de voortgang van hun groep en bepalen zij welke interventies nodig zijn. Het team bespreekt vervolgens gezamenlijk de verschillende groepsevaluaties, zodat ook de expertise van collega's benut kan worden. De intern begeleider maakt daarna een totaalevaluatie van de school en stelt met de directeur opvallende schooltrends vast.

De data- en evaluatiegegevens vormen de input voor de groepskaart en de groepsplannen of de themaplanning in groep 1-2. In de groepsplannen leggen de leraren de analyse van opvallende of tegenvallende (toets)resultaten vast en beschrijven zij de vervolgaanpak en voortgang daarvan gedetailleerd. Deze werkwijze geeft een zeer goed zicht op de wijze waarop de leraren het onderwijs planmatig afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en

bijstellen als dat nodig is. De keerzijde is dat de aanpak enorm arbeidsintensief is.

Goede structuur en afstemming

De standaard Didactisch handelen is met 'goed' gewaardeerd. In de bezochte lessen heerst een goede werksfeer. De leraren zijn duidelijk in hun verwachtingen naar de leerlingen ten aanzien van het te maken werk, zelfstandigheid, werkhouding en omgang met elkaar. De leraren spreken de leerlingen, als het nodig is, hier op aan en laten duidelijk merken hoge verwachtingen van hen te hebben. Het resultaat is dat de leerlingen zeer zelfstandig en betrokken werken.

De leraren werken volgens het directe instructiemodel en zorgen zo voor een systematische en doelgerichte lesopbouw. Ze leggen duidelijk uit en houden vaart in de les. In elke bezochte les zetten de leraren coöperatieve werkvormen in, die een toegevoegde waarde hadden voor het leerdoel. Hierin zijn de elementen van de kwaliteitskaart 'brein en leren' en het 'breinvriendelijk leren' (STROOMM) herkenbaar.

De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Compacten, verrijken, verkorte en verlengde instructie, de takenkaart, de plusklas en extra aanbod voor begaafde leerlingen zijn aanpakken die de leraren onder andere inzetten om onderwijs op maat te geven. De leraren geven wel aan dat het door de grote diversiteit in de combinatiegroepen lastig is ieder kind precies te geven wat nodig is.

De ambitie van de school is om leerlingen meer eigenaar te maken van het eigen leerproces, meer gebruik te maken van handelend leren en in te zetten op 21^e-eeuwse vaardigheden. In de groepen zagen we hier al voorbeelden van. Vanuit de praktijk in de klas kan de school komen tot een schoolbrede aanpak op deze punten.

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

Wij beoordelen de leerresultaten als 'voldoende'. De resultaten aan het einde van de basisschool zijn de afgelopen drie jaar gemiddeld genomen voldoende. De school heeft streefdoelen voor taal, lezen en rekenen. Op andere onderdelen heeft de school wel ambities maar zijn de doelen minder expliciet uitgewerkt. Het uitwerken van doelen voor bijvoorbeeld 21^e-eeuwse vaardigheden zou een volgende stap kunnen zijn om vervolgens ook na te gaan of deze doelen ook gerealiseerd worden.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			✍

Naar meer samenhang

De standaard Kwaliteitszorg is als 'voldoende' beoordeeld. Den Boogerd hanteert de kwaliteitsmonitor van STROOMM om de kwaliteit breed in beeld te brengen. De bijgestelde kwaliteitsmonitor sluit aan bij de nieuwe ontwikkelingen in de school (onder andere zelfstandigheid, eigenaarschap leerlingen, samenwerkend leren). Wel is het van belang dat de leerresultaten ook juist in het dashboard weergegeven worden. Dit is ook voor de school en het bestuur opgemerkt als een punt van aandacht.

Samen met een collega-directeur bespreekt de directie de uitkomst van de kwaliteitsmonitor. Tweejaarlijks peilt de school daarnaast de tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel. De verkregen gegevens vormen, naast de evaluatie van de jaarplannen, de input bij het opstellen van schoolplan en jaarplan.

De school werkt hard aan haar onderwijskwaliteit. Elk jaar staan veel verschillende punten in het jaarplan met het risico dat de energie versnipperd en er te weinig tijd is voor ieder afzonderlijk punt. De huidige visie van de school 'samen op weg naar de toekomst' geeft te weinig houvast om richting te bepalen en prioriteiten te stellen. De directie is daarom recent gestart met het uitwerken van een visie passend bij de huidige praktijk en de toekomstige plannen van de school.

Leren van elkaar

De Kwaliteitscultuur is 'goed'. Het team is professioneel en collegiaal. Leren van elkaar staat hoog in het vaandel van de school. Hoewel ook de directeur en intern begeleider klassenbezoeken afleggen, geeft de school er de voorkeur aan dat leraren bij elkaar kijken. De leraren gaan twee keer per jaar bij elkaar in de klas kijken en bespreken na afloop met elkaar de observaties. De leraren waarderen deze aanpak zeer. Den Boogerd heeft een klein team waar elke leraar veel taken heeft. De leraren weten dat dit hoort bij het werken op een kleine school. Het zorgt echter wel voor een flink gevulde werkdag. Iedere leraar zit in één of meer werkgroepen. Elke werkgroep pakt een onderdeel van de schoolontwikkeling op en werkt dit uit. Hierbij zorgen de werkgroepen steeds voor afstemming en terugkoppeling naar de overige teamleden. Het draagvlak voor de nieuwe ontwikkelingen blijft zo behouden.

3.4. basisschool De Spelwert

Op 18 mei 2018 heeft de inspectie een verificatieonderzoek uitgevoerd bij basisschool De Spelwert. De school heeft negen groepen en werkt voortvarend aan de kwaliteit van haar onderwijs. Dit is vooral te zien in de cyclus van verbeteractiviteiten plannen en uitvoeren.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	

Alle leerlingen zijn in beeld

We beoordelen de standaard Zicht op ontwikkeling als 'voldoende'. Op basisschool De Spelwert vallen leerlingen niet tussen wal en schip: de school volgt alle leerlingen in hun ontwikkeling en signaleert tijdig als er achterstanden dreigen te ontstaan. Ook leerlingen die extra uitdaging nodig hebben, worden op hun niveau verder geholpen. Voor leerlingen met forse achterstanden zijn arrangementen (ontwikkelingsperspectieven) en individuele leerlijnen opgesteld. Leerlingen die op een enkel gebied of onderdeel uitvallen, krijgen extra hulp in de groepen. Daarnaast is er – zij het beperkt – extra hulp buiten de groep ingeroosterd. Wat nog beter kan, is op basis van diagnostisch onderzoek na te gaan waar en waarom hiaten zijn ontstaan en vervolgens daar planmatige en doelgerichte extra hulp op in te zetten. Ook kan de geboden hulp in de groepen tegen het licht gehouden worden: is er alleen sprake van herhaalde instructie of hebben de leerkrachten voldoende tijd, middelen en kennis om de achterstanden effectief weg te werken?

Een prettig leerklimaat, maar aandacht voor de betrokkenheid van leerlingen

Het Didactisch handelen is van 'voldoende' kwaliteit. De leraren van basisschool De Spelwert beheersen de vaardigheden om hun lessen doelgericht en op een prettige manier te verzorgen. Zij geven duidelijke uitleg en het klassenmanagement zorgt ervoor dat de lessen zonder al te veel verstoringen verlopen. Op niveauverschillen tussen leerlingen wordt voldoende ingespeeld. De leerlingen geven aan dat zij veel leren en dat het over het algemeen duidelijk is waarom zij bepaalde dingen moeten leren.

Een aantal andere leerkrachtvaardigheden is in de bezochte lessen al waar te nemen, maar heeft nog de aandacht. Zo is de betrokkenheid van leerlingen tijdens de lessen en hoe het team ervoor kan zorgen dat zij bij de les blijven een onderdeel waar de school nog aan kan werken. Daarnaast kan de procesgerichte feedback in de groepen verder uitgebouwd worden. Hierin past ook zeker het gesprek op schoolniveau om uitdagend, aansprekend en inspirerend

onderwijs te verzorgen en hoe dit op de beste manier bereikt kan worden.

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			●	

Volgende resultaten

De resultaten zijn de afgelopen drie jaar gemiddeld genomen voldoende. De school heeft streefdoelen voor taal, lezen en rekenen. Op andere onderdelen (onder andere zaakvakken, sociale competenties en creatieve onderdelen) zijn er wel ambities, maar zijn deze minder expliciet uitgewerkt. Het uitwerken van doelen voor bijvoorbeeld 21^e - eeuwse vaardigheden of burgerschap zou een volgende stap kunnen zijn om vervolgens ook na te gaan of deze doelen ook gerealiseerd worden.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			✓
KA2 Kwaliteitscultuur		●	

Focus op continu verbeteren

Basisschool De Spelwert heeft een uitgebreid kwaliteitszorgstelsel om zicht te krijgen op de eigen kwaliteit. Hiervoor wordt in eerste instantie de kwaliteitsmonitor van stichting STROOMM gehanteerd. Het schoolplan geeft de meerjarenvisie aan, die vervolgens in acties en activiteiten per jaar verder wordt uitgewerkt. Verbeteractiviteiten worden planmatig en doelgericht aangepakt, waarbij de lat hoog wordt gelegd. Goed zichtbaar is, dat de visie van het schoolmanagement op kwaliteit zorgt voor continue ontwikkeling en verdere verfijning daarvan. Zo is er een goed beeld van waar de school nu staat, waar de school naartoe wil en wat er nodig is om dat te bereiken. Dit heeft tot nu toe geleid tot diepgaande gesprekken op de school, waarbij de focus niet alleen gelegd wordt op de activiteiten zelf, maar ook wordt nagedacht over (individuele) kennis en vaardigheden om de doelen te bereiken. Om die reden hebben wij de standaard Kwaliteitszorg (KA1) met 'goed' gewaardeerd.

Zijn de wederzijdse verwachtingen helder?

De standaard Kwaliteitscultuur is als 'voldoende' beoordeeld. De teamleden geven aan dat zij trots zijn op hun inbreng in de schoolontwikkeling. De vier pijlers waar de school nu voor staat, zijn vanuit het team gekomen en opgepakt door het schoolmanagement.

Het zou goed zijn om boven water te krijgen of alle teamleden op één lijn zitten als het gaat om de voortgang van een aantal nieuw geïmplementeerde onderdelen binnen het onderwijs van de school. Ook verdienen de verschillen in beleving (wil ik dit, kan ik dit, wat wordt er eigenlijk precies van mij verwacht?) nog de aandacht. Een gesprek hierover kan zeker het draagvlak voor verdere ontwikkeling vergroten.

3.5. de Tweestromenschool

Op 29 mei 2018 heeft de inspectie een verificatieonderzoek uitgevoerd bij de Tweestromenschool. De school heeft vier combinatiegroepen. Alle onderzochte standaarden zijn als 'voldoende' beoordeeld. Dit betekent dat de school erin slaagt om in een aantal belangrijke processen in ieder geval basiskwaliteit te bieden. Wij menen dat er geen grote stappen gezet moeten worden om op termijn ook de eigen ambities zichtbaar te maken in de schoolpraktijk.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	

Volgen, analyseren en planmatige en doelgerichte hulp bieden

Wij beoordelen de standaard Zicht op ontwikkeling als 'voldoende'. De Tweestromenschool gebruikt toetsen en observaties om de vorderingen van alle leerlingen te volgen. De resultaten worden geanalyseerd en vervolgens wordt - waar nodig geacht - extra hulp ingezet, met name voor leerlingen die achterlopen. Hiertoe wordt een zorgvuldige procedure doorlopen. Naar ons oordeel kan deze echter wel aangescherpt worden op diverse punten. Zo kan de analyse diepgaander (welke hiaten zien wij, wanneer zijn die ontstaan en hoe kunnen wij deze effectief en efficiënt bestrijden?). Zodoende kunnen achterstanden gerichter bestreden worden en kunnen beslissingen over de extra hulp en de daarbij benodigde materialen veel beredeneerder worden genomen dan nu het geval is. Een aantal extra leerkrachten en de intern begeleiders voeren de hulp buiten de groepen uit.

Het didactisch handelen voldoet aan de basiskwaliteit

De standaard Didactisch handelen is als 'voldoende' beoordeeld. Samen met de observant van de school hebben wij de groepen bezocht. Wat opvalt is de rust in de groepen, een goed klassenmanagement en in de meeste gevallen leerlingen die taakgericht en geconcentreerd aan de opdrachten werken en naar de instructie luisteren. Het pedagogisch klimaat in de groepen is bevorderend voor het leren. Hoewel er niveaoverschillen zijn en

hiermee rekening wordt gehouden bij de verwerkingsopdrachten, zien wij nog te vaak lange, klassikale instructiemomenten. Vooral voor de snellere leerlingen is dit niet altijd nodig. Ook kan de school zich nog verder bekwamen in het geven van procesgerichte feedback: verhelderings- en verdiepvragen stellen geeft goed zicht op welke leerlingen de lesstof al begrijpen, waarom anderen nog niet zo ver zijn en waar het precies hapert.

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

De resultaten zijn voldoende

Over de afgelopen drie schooljaren zijn de resultaten aan het einde van de basisschoolperiode voldoende. De tussentijdse resultaten laten een wat wisselender beeld zien. In enkele groepen zitten relatief veel leerlingen die de Nederlandse taal nog niet (geheel) machtig zijn. In principe wordt de taalklas vanuit de gemeente gefinancierd. Op dit moment zitten er geen leerlingen op de Tweestromenschool die hiervoor in aanmerking komen. Het zou echter goed zijn als de school de mogelijkheden verkent om structureel extra taallessen te verzorgen voor de leerlingen die enige tot forse taalachterstand hebben. Nu gebeurt dit wel, maar niet in voldoende mate.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

Nog meer aandacht voor de kwaliteitszorgcyclus

De standaard Kwaliteitszorg is 'voldoende'. De kwaliteitsmonitor van stichting STROOMM vormt de basis voor de kwaliteitszorgcyclus. Het schoolplan geeft de meerjarenvisie aan, die vervolgens in acties en activiteiten per jaar verder wordt uitgewerkt. Omdat de school veel verschillende onderwerpen tegelijkertijd wil aanpakken, zou het goed zijn om de (schijnbaar) op zich staande activiteiten meer met elkaar in verband te brengen. Zo wordt de richting die de school op wil ook meer zichtbaar. Dit is van belang, daar de school wil werken aan een aantal uitdagingende verbeteracties en hier al tamelijk vastomlijnde ideeën over bestaan bij de schoolleiding.

Ook zou het goed zijn om bij de evaluatieactiviteiten die nu bijvoorbeeld door collega-directeuren worden uitgevoerd een wat objectievere insteek te kiezen; nu krijgt vooral de schoolleiding feedback op wat zij hebben aangeleverd, terwijl 'de schoolpraktijk' buiten beeld blijft. Ten slotte verdient het borgen van bereikte

resultaten de aandacht. Er worden bijvoorbeeld kwaliteitskaarten ingezet, waar de school beredeneerde keuzes in wil maken. Dit proces is nu gaande. Het is aan te bevelen om tijdens dit proces te zorgen dat alle facetten van het onderwijs in kaart worden gebracht. Ten slotte kan het onderdeel van de borging waarin wordt nagegaan of er nog volgens de afspraken wordt gehandeld, nog prominenter op de (kwaliteits-)agenda worden geplaatst.

Een sfeer van aanpakken

De standaard Kwaliteitscultuur hebben we als 'voldoende' beoordeeld. De teamleden met wie wij hebben gesproken, zijn trots op wat zij bereiken. Het werken in blokken, het goed zicht hebben op de verschillende niveaus in de groepen zijn onderdelen waar zij hard aan gewerkt hebben. Zij weten wat het opgeleverd heeft en zijn daardoor bereid om de schouders onder de verdere schoolontwikkeling te zetten. Samenhang aanbrengen in de verschillende activiteiten waar zij nu aan werken en een relatie leggen met de wensen die vanuit het team komen, is zeer wenselijk. Hierbij worden de zogenoemde proeftuintjes, 'leren leren', het werken aan een geïntegreerde methode voor de creatieve en zaakvakken en de implementatie van de methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling genoemd: stuk voor stuk belangrijke onderdelen waar men weliswaar met veel inzet aan werkt, maar waarom juist deze passen binnen de totale ontwikkeling en visie van de school is niet altijd even helder.

3.6. basisschool De Koningslinde

Op 29 mei 2018 heeft de inspectie een verificatieonderzoek uitgevoerd bij basisschool De Koningslinde, een nog jonge school, gestart in schooljaar 2014/2015. De school is gegroeid van vijf groepen bij de start tot veertien groepen nu. Deze bijna verdriedubbeling vergt veel van de leraren en de directie. Zij dragen met elkaar het concept 'breinvriendelijk onderwijs' uit en zijn scherp op de uitwerking hiervan in de praktijk.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>g</i>
OP3 Didactisch handelen			<i>g</i>

Leraren brengen de ontwikkeling breed in beeld

We waarderen de standaard Zicht op ontwikkeling als 'goed'. Basisschool De Koningslinde ziet het als haar opdracht om leerlingen een kennisbasis, cognitieve vaardigheden, zelfkennis en het leren samenwerken mee te geven. De leraren volgen daarom de ontwikkeling van de leerling in de volle breedte. Zij maken hierbij

gebruik van onder andere leer- en doelenlijnen, methodeafhankelijke en onafhankelijke toetsen, leerlingenwerk, gesprekken en observaties. De leraren betrekken de leerlingen bij het volgen van de eigen ontwikkeling. Zij formuleren per les het doel en leerlingen geven aan het begin en het eind van de les aan of ze denken dit doel te beheersen. Ook in de gesprekken met ouder en kind staan de doelen, de verwachte en gerealiseerde leergroei en wat leerlingen nodig hebben centraal. De leraren hebben op deze manier voortdurend zicht op de brede ontwikkeling van de leerlingen. Een opvallende of onverwachte ontwikkeling signaleren zij snel en leidt zo nodig tot interventies.

Twee keer per jaar maken leraren een datamuur voor de verschillende vakgebieden. De leraren verkrijgen veel informatie door toets/observatiegegevens en de onderwijsbehoeften van leerlingen met elkaar te combineren. Ook reflecteren ze op het eigen onderwijsgedrag. Vanuit deze informatie snijden de leraren het onderwijs toe op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De didactische analyse verdient hierbij nog extra aandacht. Deze werkwijze is nu compleet uitgewerkt voor spelling. Andere vakgebieden volgen.

Breinvriendelijk onderwijs zichtbaar in de klas

We waarderen ook de standaard Didactisch handelen als 'goed'. De Koningslinde wil haar onderwijs vormgeven vanuit recente inzichten over het lerende brein en wetenschappelijk onderzoek naar onderwijskwaliteit. Ze gaat hierbij uit van het interactieve, gedifferentieerde directe instructiemodel, de breinprincipes en inzichten van Hatty. Tijdens de klassenobservaties zagen we de onderwijsprincipes van de school duidelijk terug. De leraren zorgen allereerst voor een goed klassenmanagement en een zelfstandige werkhouding van de leerlingen. Daarnaast richten de leraren de aandacht van de leerlingen door de doelen aan te geven en duidelijke instructie te geven. Ze sluiten hierbij aan op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Tot slot boeien de leraren de leerlingen door afwisselende werkvormen, betekenisvolle opdrachten en het prikkelen van verschillende zintuigen. De leraren bereiden hun lessen zorgvuldig voor. Hierbij blijft een belangrijk aandachtspunt de koppeling tussen het lesdoel, de werkvorm en leertijd. Past een werkvorm bij een doel en wordt de leertijd effectief benut? Daarnaast kan het leren van de leerlingen nog verder gestimuleerd worden door gerichte feedback. De directeur en intern begeleider nemen deze punten ook mee in hun klassenobservaties.

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			●	

De standaard Onderwijsresultaten beoordelen wij als 'voldoende'. Over twee jaar bezien zijn de leerresultaten gemiddeld genomen voldoende. Doordat in 2016 alle leerlingen uit groep 8 pas in groep 7 of 8 ingestroomd zijn op De Koningslinde, zijn er geen eindresultaten voor dat jaar. In 2017 betreft het een kleine groep leerlingen. Vanaf 2018 wordt de groep leerlingen die meer dan twee jaar onderwijs heeft gevolgd op De Koningslinde, groter.

De school monitort de taal-, lees- en rekenresultaten zorgvuldig. Zij heeft ambitieuze streefdoelen opgesteld, passend bij de leerlingenpopulatie. Voor rekenen-wiskunde en begrijpend lezen behaalt zij deze ook; bij technisch lezen en spelling blijven de resultaten achter. De school analyseert tegenvallende opbrengsten op groeps- en schoolniveau en onderneemt hierop gericht actie.

Niet alleen voor taal en rekenen (de kennisbasis) zijn doelen opgesteld maar ook voor de cognitieve vaardigheden, zelfkennis en samenwerken. In de doelenschriftjes, doelenwanden, de ontwikkelings- en doelenlijnen en het portfolio is vervolgens zichtbaar of de leerlingen de doelen bereiken. De volgende stap die de school gaat zetten is de ontwikkeling van een digitaal rapportfolio, waarin de leer- en ontwikkelingsgroei van de leerlingen in de volle breedte in beeld gebracht gaat worden.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur			
KA3 Verantwoording en dialoog			

Visie leidend

Zowel de standaard Kwaliteitszorg als de standaard Kwaliteitscultuur hebben we met 'goed' gewaardeerd. Het stelsel van kwaliteitszorg en de gedreven en ambitieuze verbetercultuur zijn op één ding gericht: de realisering van het concept 'de breinvriendelijke school'. De visie van de school is leidend bij de keuzen in de jaarplannen, de coaching en begeleiding van leraren en bij de professionalisering.

De uitgangspunten en werkwijzen van de school zijn uitgebreid vastgelegd en geven nieuwe leraren houvast bij de start op De Koningslinde. Essentieel voor een snelgroeiende school. Daarnaast bewaken de directie en vakspecialisten via scholing en klassenbezoeken dat de uitgangspunten levend blijven en geven zij leraren geregeld feedback op hun lessen. De open houding van leraren, gericht op professionele groei, draagt sterk bij aan de verbetercultuur van de school.

'Meenemen' van ouders

Ook de standaard Verantwoording en dialoog hebben we als 'goed' gewaardeerd. De Koningslinde verantwoordt zich over haar kwaliteit naar het bestuur en ouders. Ze doet dit uitgebreid en transparant. De communicatie met ouders krijgt veel aandacht. De school vindt het belangrijk ouders 'mee te nemen' in het onderwijsconcept. Met masterclasses en het Koningslindecafé laat de school ouders kennismaken met het onderwijsconcept. Daarnaast houdt de school de ouders via nieuwsbrieven en een communicatie-app op de hoogte van de schoolontwikkelingen.

De Koningslinde maakt onderdeel uit van brede school 'Het Kwartier'. Binnen de brede school werkt de school samen met de partners van de kinderopvang en buitenschoolse opvang.

4. Resultaten onderzoek naar risico's: jenaplanschool De Lispeltuut

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij jenaplanschool De Lispeltuut.

Op 5 juni 2018 voerden wij een kwaliteitsonderzoek naar risico's uit op jenaplanschool De Lispeltuut omdat wij risico's zagen in de leerresultaten.

Onderstaand figuur geeft de resultaten van het onderzoek.

Conclusie

Op grond van alle beschikbare informatie komen we tot de conclusie dat de school op het moment van het onderzoek niet die kwaliteit levert die gevraagd wordt. Een recente schoolanalyse van de interim-directeur en tevredenheidsonderzoeken bij team, ouders en leerlingen bevestigen dit beeld. De kernstandaarden Zicht op ontwikkeling, Didactisch handelen en Resultaten zijn onvoldoende. Dit leidt dan ook tot het oordeel 'zeer zwak' op schoolniveau. Samen met de school zien we dat veelvuldige directiewisselingen, een hoog ziekteverzuim en wisselingen in het team hebben bijgedragen aan het ontstaan van een zeer zwakke onderwijskwaliteit. De school raakte daardoor op drift: de koers werd onduidelijk. Dit verergerde door de discontinuïteit in het team en leidde tot het verloren gaan van schoolafspraken, de structuren en tot het stilvallen van de schoolontwikkeling. Door de onrust in de

organisatie concentreerden leraren zich vooral op de eigen klas. In een deel van de groepen kregen kinderen echter te maken met veel verschillende leraren en vervangers. Dit heeft een negatief effect gehad op het didactisch handelen en het pedagogisch klimaat in de klas. Tot slot stagneerde op school- en groepsniveau de zorg voor leerlingen, waardoor kinderen te vaak niet tijdig gesignaleerd werden en geen aansluitende begeleiding kregen.

De nieuwe interim-directeur en interim-begeleider hebben de eerste maatregelen genomen om weer rust en structuur in de school te krijgen. Ouders en leraren zien hiervan de effecten. De eerste stappen zijn gezet, maar er is nog een hele weg te gaan. Essentieel hierbij is dat nieuw ingezet beleid geborgd blijft bij de wisseling in directie.

4.1. Onderwijsproces: verlies van kwaliteit

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Didactisch handelen	•		
OP4 (Extra) ondersteuning	•		

Van de vier standaarden van het Domein Onderwijsproces is alleen de standaard Aanbod 'voldoende'. Het leerstofaanbod voldoet aan de kerndoelen. Wel vragen wij aandacht voor een structureel en doelgericht aanbod voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap en het met elkaar bespreken van de doorgaande lijnen voor taal.

De Lispeltuut is een jenaplanschool. De afgelopen periode is de visie van de school op het leerstofaanbod onduidelijk geworden: willen we thematisch onderwijs of methodisch onderwijs? Het team neemt deze vraag mee bij de bezinning op de nieuwe koers van De Lispeltuut.

Grote verschillen in didactisch handelen

De standaarden Zicht op ontwikkeling, Didactisch handelen en Ondersteuning zijn 'onvoldoende'. De voortdurende wisselingen in het team en onduidelijkheid over de invulling van het jenaplanonderwijs hebben een grote impact op het primaire proces. De leraren geven aan erg hun best te doen, maar ook dat dit niet meevalt doordat vanwege de vele wisselingen onrust is ontstaan en regels niet meer duidelijk zijn. Tevens vinden zij dat het onderwijs geven moeilijker is geworden doordat door een ruimhartig aannamebeleid meerdere leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in de klas zitten. Tijdens de klassenobservaties zagen wij tussen leraren grote verschillen in didactisch handelen. Er zijn groepen waar het didactisch handelen op orde is, maar in andere groepen is de onrust in de groep groot waardoor leerlingen niet opletten, door anderen afgeleid worden, andere dingen doen dan gevraagd en daardoor onvoldoende tot leren

komen (art. 8, eerste lid, WPO). De school herkent dit beeld en besteedt volgend jaar aandacht aan het coachen van leraren in hun pedagogisch en didactisch handelen.

Daarnaast is de uitleg die leraren geven niet altijd duidelijk, doelgericht en voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De school is gestart met het opnieuw implementeren van onderwijs op drie niveaus in de groep. Dit is in wisselende mate herkenbaar in de groepen. Ook de invulling van het verrijkingswerk en de verkorte en verlengde instructie is op dit moment nog te weinig afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen (art. 8, eerste lid, WPO). Dit vindt voor een deel zijn oorzaak in het onvoldoende functioneren van de cyclus: signaleren, analyseren, uitvoeren en evalueren. De leraren volgen de ontwikkeling van leerlingen door te observeren, te toetsen en te praten met leerlingen. De criteria voor specifieke ondersteuning zijn echter niet duidelijk. Wat is hierbij leidend? Handelingsverlegenheid of achterstanden en voorsprongen in ontwikkeling? De interim-intern begeleider is gestart met het in beeld krijgen van alle leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Dit is een eerste stap op weg naar het tijdig signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Meer diepgang nodig in analyse

De diepgang in de analyse is vervolgens wisselend van kwaliteit. Bij leerlingen die remedial teaching of een arrangement krijgen zijn hiaten en/of achterliggende oorzaken in beeld gebracht. Bij andere leerlingen met achterstanden is dit niet het geval. De gegeven ondersteuning blijft daardoor ongericht (op een lager niveau rekenen, een jaar overdoen) of het is onduidelijk of deze voldoende aansluit op de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

Voor leerlingen met een arrangement is een ontwikkelingsperspectief opgesteld, maar dit voldoet niet aan de wettelijke vereisten. Aandacht voor de formulering van belemmerende en bevorderende factoren en het uitstroomperspectief is noodzakelijk (art. 40a, WPO en artikel 34.7 van het Besluit bekostiging WPO).

Effectieve leertijd aandachtspunt

Tot slot is de hoeveelheid onderwijstijd en de effectieve besteding daarvan een punt van aandacht. De school dient allereerst zorg te dragen voor voldoende onderwijstijd, het maximum aan vierdaagse schoolweken in acht te nemen en mag geen driedaagse schoolweken inplannen. Daarnaast kan de effectieve besteding van de leertijd beter. De tijd die nu besteed wordt aan fruit eten en opruimen is ruim bemeten. Een weekopening past weliswaar in het jenaplanonderwijs, maar een herbezinning op het doel van de weekopening met de hele school en de huidige invulling hiervan is op zijn plaats.

4.2. Schoolklimaat: onder druk

Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	
SK2 Pedagogisch klimaat		•		

Veiligheidsbeleid formeel regelen

Het veiligheidsbeleid van de school is bijna af. Op een enkel punt voldoet het nog niet aan de wettelijke vereisten. De school monitort jaarlijks de veiligheid van leerlingen. Ze neemt ook tevredenheidsvragenlijsten af bij ouders, team, en leerlingen. Daaruit blijkt dat vooral het team en de ouders zich zorgen maken over de sociale veiligheid en de sfeer op school. De afgelopen tijd heeft het team vanuit incidenten onveilige situaties opgepakt en maatregelen getroffen. In het nieuwe jaarplan voor 2018/2019 zijn veiligheid en pedagogisch klimaat als verbeteronderwerpen opgenomen. Onderdeel hiervan is ook het invoeren van een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Op school zijn leraren die een opleiding gevolgd hebben tot vertrouwenspersoon en er zijn leraren die aanspreekpunt zijn bij pesten. Door de veranderingen in het team is op dit moment niet geheel duidelijk wie formeel de vertrouwenspersoon en het aanspreekpunt bij pesten is (art. 4c. eerste lid, onder c, WPO). De school gaat dit op korte termijn regelen. Wij hebben daarnaast met de school gesproken over de invoering van een volgsysteem gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling in alle groepen. Dit zou de school nog meer informatie in handen geven over het welbevinden van leerlingen en de omgang met elkaar.

Zorgen voor een goed pedagogisch klimaat

De leerlingen en ouders met wie wij gesproken hebben, vertellen dat pesten op school geregeld voorkomt. Er is geen schoolbrede aanpak hoe pesten te voorkomen en wat te doen als het zich toch voordoet. Daardoor verschilt het per leerkracht welke gedragsregels er gelden, hoe toegezien wordt op de naleving hiervan en hoe gereageerd wordt als leerlingen aangeven gepest te worden. Ook laat de school in preventief opzicht kansen lopen om pesten terug te dringen. Een goede en alerte pleinwacht, die alle hoeken van het plein in de gaten houdt, kan de kans op pesten aanzienlijk verkleinen. Dit betekent dat er ook stevig gewerkt moet worden aan het pedagogisch klimaat. Gezien de signalen van onveiligheid is een gedegen aanpak nodig.

4.3. Onderwijsresultaten: zorgelijke leerresultaten

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten	•			

De standaard Resultaten waarden wij als 'onvoldoende'. We kijken hiervoor bij De Lisperluut naar de bereikte eindresultaten in de laatste drie jaar. Deze liggen duidelijk onder de wettelijke norm en passen niet bij wat van leerlingen met een vergelijkbare achtergrond verwacht mag worden (art. 10a, WPO).

Om de resultaten voor het volgend schooljaar op een voldoende niveau te krijgen, is het belangrijk de resultaten van de huidige groep 7 scherp te analyseren op hiaten en achterstanden en het onderwijs daar gericht op af te stemmen.

De interim-intern begeleider heeft streefdoelen opgesteld voor de tussentijdse leerresultaten. Op verschillende onderdelen en in verschillende groepen worden deze streefdoelen niet behaald. Ook voor deze groepen is doelgericht en afgestemd onderwijs nodig. Dit vraagt om een resultaatgerichte houding van leraren.

4.4. Kwaliteitszorg en ambitie: hervinden koers

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur	•		
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Rust terug, nu bouwen

De standaard Kwaliteitszorg is als 'onvoldoende' beoordeeld. We hebben niet vast kunnen stellen dat in de school een cyclisch werkend stelsel van kwaliteitszorg is geborgd, waarbij het onderwijs daadwerkelijk en systematisch geëvalueerd wordt en aansturing en verbetering krijgt (art. 10 en 12, vierde lid, WPO). De school beschikt wel over verschillende elementen uit een dergelijk stelsel. De school heeft zicht op de eigen sterke en zwakke punten vanuit de STROOMM-kwaliteitsmonitor, tevredenheidsvragenlijsten en een recente schoolanalyse. Een analyse van de leeropbrengsten wordt momenteel gemaakt.

Voor dit schooljaar heeft de interim-directeur een jaarplan opgesteld, gericht op herstel van de rust en structuur en een aantal losse onderwerpen. De richting en samenhang ontbreken nog. De uitvoering van de plannen is maar deels gelukt. Veel tijd en energie van de interim-directeur en interim-intern begeleider waren nodig

voor het ad hoc oplossen van problemen, gesprekken met ouders en acties gericht op individuele leerlingen of een enkele groep. Een deel van de plannen komt daarom volgend jaar terug. Dan ligt de nadruk enerzijds op het herstel van de basis van goed onderwijs en anderzijds op de ontwikkeling van de visie voor 'De Lispeltuut 2.0'. De grote lijnen van het plan zijn samen met het team opgesteld. Een concrete uitwerking van de doelen is nog nodig. Wat willen we zien in leraar- of leerlinggedrag? En hoe weten we dat deze doelen leiden tot verbetering van ons onderwijs?

Omdat er nog veranderingen in het team te verwachten zijn (nieuwe directeur, nieuwe intern begeleider, vertrek van leraren) is het essentieel om afspraken te maken over de borging van nieuw beleid.

Van overleven naar groeien

Een goede kwaliteitszorgstructuur is het ene been voor schoolontwikkeling; een verbetercultuur het andere. Deze is op dit moment nog niet aanwezig. De professionalisering van het team en de gesprekkencyclus hebben het afgelopen jaar op een laag pitje gestaan. Het team had de handen vol aan het draaiend houden van de school. Professionalisering gericht op versterking van het pedagogisch en didactisch handelen is nodig om de basale onderwijskwaliteit te herstellen, zodat leerlingen een onderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen en leraren het onderwijs kunnen afstemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen (art. 8, eerste lid, WPO). Het jaarplan 2018/2019 voorziet in scholing en coaching van leraren op dit punt. Voor verdere scholing in de jenaplan-essenties is het nodig eerst de koers voor de toekomst uit te zetten.

Reflectie op eigen bijdrage aan onderwijskwaliteit nodig

De onrust in de organisatie en de wisselingen in het team hebben een zware wissel getrokken op het team. De leraren steunden elkaar zoveel mogelijk, maar de focus lag op de eigen klas en het zichzelf staande houden. Het team waardeert de structuur en duidelijkheid die de interim-directeur heeft gebracht. Het is nu tijd om de cultuur van het team onder de loep te nemen. Hoe realiseren we een verbetercultuur in dit team? Een cultuur waarin leraren samen praten over de visie op onderwijs, ze van elkaar leren, elkaar scherp houden op afspraken, maar waarin vooral ook ieder reflecteert op de eigen bijdrage aan beter onderwijs op De Lispeltuut. Wat kan ik vanuit mijn rol bijdragen? Zorgen voor rust en duidelijkheid was de eerste stap op weg naar beter onderwijs maar er zullen er nog veel stappen moeten volgen.

Open communicatie belangrijk

De standaard Verantwoording en dialoog is 'voldoende'. De school verantwoordt zich over haar onderwijs en de schoolontwikkeling in de schoolgids en in de nieuwsbrieven aan ouders. Wij hebben de school erop gewezen dat de informatie over de leerresultaten eerlijk dient te zijn (art. 13, WPO). Dit is nu niet het geval.

In het verleden verliep de communicatie met ouders moeizaam. Ouders die zorgen hadden over de situatie op De Lispeltuut ervaren niet altijd de openheid om hierover met de school in gesprek te gaan. De ouders met wie de inspectie gesproken heeft, geven aan dat hier sinds een half jaar verbetering in zit. De medezeggenschapsraad is betrokken geweest bij het maken van de schoolanalyse en heeft daarvoor een ouderpanel bijeen gebracht. Dit panel biedt kansen om ook de komende tijd, als de definitieve koers voor de school uitgezet wordt, de vinger aan de pols te houden en te horen wat leeft bij ouders.

5. Resultaten onderzoek goede school: basisschool De Bolster

In dit hoofdstuk staan onze bevindingen van het onderzoek op De Bolster. Het bestuur heeft deze school voorgedragen voor een onderzoek op verzoek naar een goede school. Deze kwalificatie baseert het bestuur op informatie vanuit de eigen interne kwaliteitsstructuur, de zelfevaluatie van de school en de kwaliteitsmonitor van het bestuur. Wij hebben onze oordelen gebaseerd op de verificatie van de onderbouwing van deze bestuurlijke voordracht en op het onderzoek dat is uitgevoerd op 15 mei 2018. Dit 'onderzoek naar goed' is uitgevoerd op basis van het gehele waarderingskader.

Onderstaand figuur geeft de resultaten van het onderzoek.

Beoordeling Onderwijs

Conclusie

De inspectie van het onderwijs waardeert de kwaliteit van het onderwijs op Openbare Basisschool De Bolster als 'goed'. Van de veertien beoordeelde standaarden waarden wij er elf met 'goed'. Deze waardering baseren wij op het feit dat de school op deze standaarden aan de basiskwaliteitseisen voldoet en de eigen ambities goed herkenbaar zijn.

5.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	G		
	O	V	G
OP1 Aanbod			✓
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking			✓
OP8 Toetsing en afsluiting			✓

Een rijk aanbod gericht op brede talentontwikkeling

De Bolster beschikt over een goed leerstofaanbod dat dekkend is voor de kerndoelen en goed aansluit op de onderdelen waar de school in het schoolplan haar accenten legt. De school vindt dat een kind moet presteren naar zijn of haar kunnen, in de hele breedte van het onderwijsaanbod. Niet alleen taal, rekenen en schrijven maar ook beweging, sport, cultuur en creativiteit zijn hierin belangrijk. Dit zien we terug in een goed uitgewerkt aanbod voor onder andere muziek, drama en burgerschap. Daarnaast heeft de school een passend aanbod voor specifieke groepen leerlingen: de DOEN-groepen voor de (meer)begaafde leerlingen, de taalklas voor nieuwkomers en zeer het vermelden waard: de samenwerking met Kentalis Talent, waardoor de school een passend aanbod kan bieden aan dove en slechthorende leerlingen. Van het taalaanbod voor deze leerlingen profiteren ook de horende leerlingen. Kortom: het leerstofaanbod is breed, passend en uitdagend. Een volgende stap die wordt gezet is het aanbod voor begaafde leerlingen in de onderbouw.

Analyse kan scherper

De interne ondersteuningsstructuur van de school is duidelijk uitgewerkt. Heldere afspraken zorgen ervoor dat iedereen weet wat zijn/haar verantwoordelijkheden zijn ten aanzien van de ondersteuning en wanneer welke (vervolg)actie nodig is. De leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen nauwgezet en signaleren stagnatie of een opvallende ontwikkeling tijdig vanuit toets- en observatiegegevens. Zij gebruiken daarnaast de ouder/ kindgesprekken om samen met de leerlingen leerdoelen en hulpvragen te bespreken. Deze gesprekken hebben tevens tot doel de leerlingen meer betrokken en verantwoordelijk te maken voor hun eigen ontwikkeling.

De intern begeleiders bewaken of alle leerlingen bij wie de ontwikkeling anders loopt dan verwacht, besproken worden. Tijdens de groepsbespreking wordt gezamenlijk geanalyseerd wat de oorzaak van de stagnatie of uitval kan zijn. De kwaliteit van de analyse kan nog verder groeien, met name bij leerlingen die onvoldoende hebben aan de verlengde instructie, maar bij wie de achterstanden niet zwaar

genoeg zijn voor een arrangement. De huidige analyses belichten vooral de pedagogische en werkhoudingsaspecten. Een scherpere didactische analyse kan aanvullende aanknopingspunten bieden voor ondersteuning op maat. Kindgesprekken, met een diagnostische insteek, kunnen hierbij mogelijk behulpzaam zijn. Een scherpe analyse kan vervolgens bijdragen aan een grotere doelgerichtheid en planmatigheid van de ondersteuning. De standaard Zicht op ontwikkeling beoordelen we als 'voldoende'.

Basis op orde

Een sterk punt in het didactisch handelen vormt de afstemming. De samenwerking tussen de Bolster- en Talentleraren en de tolken maakt het mogelijk om de lessen zó te plannen en uit te voeren dat de instructie en verwerking afgestemd zijn op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De co-teaching en de ondersteuning door tolken maken het onderwijs op De Bolster passend voor de dove en slechthorende leerlingen.

Het directe instructiemodel met aandacht voor structuur en klassenmanagement is uitgangspunt bij de lessen. Daarnaast is het team gestart met herziening van haar visie op leren, uitgaand van het gedachtegoed van 'breinleren': leerlingen meer eigenaar maken van het eigen leerproces, versterken van de zelfstandigheid en aandacht voor de executieve functies. Kernwoorden van de school zijn: betekenisvol, betrokken en bewust.

In de geobserveerde lessen is sprake van voldoende kwaliteit. Elementen van 'breinleren' zijn zichtbaar in de klas. De leraren zetten activerende werkvormen in die op verschillende niveaus uitgevoerd kunnen worden. De leraren stimuleren leerlingen tevens bewust na te denken over wat ze al kunnen en nodig hebben. Merkbaar is dat de ontwikkeling van 'breinleren' nog gaande is. De leerlingen zijn wisselend betrokken. De school zoekt een evenwicht tussen loslaten, sturen en grenzen stellen. Met de school hebben we gesproken over schoolafspraken rondom (werk)houding en de keuze van de coöperatieve werkvormen (welke vorm is effectief voor welk doel? Hoe zorgen we dat de leerlingen betrokken blijven?) Daarnaast is de 'werkruis' in een aantal klassen een aandachtspunt. Dit kan afleidend werken voor sommige leerlingen, zeker voor de dove/slechthorende leerlingen maakt dit het verstaan en het samenwerken extra lastig. De standaard Didactisch handelen is daarom als 'voldoende' beoordeeld.

Twinschool: een goede samenwerking

De school werkt bij de extra ondersteuning van dove en slechthorende leerlingen nauw samen met Kentalis Talent. De extra ondersteuning is deels ingeweven in de klassikale instructie (co-teaching) en wordt deels in aparte groepjes/individueel gegeven door de zogenoemde Talentleerkracht. Voor de dove en slechthorende leerlingen zijn ontwikkelingsperspectieven opgesteld die voldoen aan de wettelijke vereisten. De school en Kentalis Talent pakken de uitvoering van de extra ondersteuning systematisch en planmatig op en evalueren

voortdurend de ontwikkeling van de leerlingen. Voor de leerlingen die een arrangement vanuit het samenwerkingsverband hebben, zijn eveneens ontwikkelingsperspectieven opgesteld. De verdere uitwerking hiervan verdient nog aandacht. De standaard Ondersteuning is daarom als 'voldoende' beoordeeld.

De school hecht erg aan goede communicatie met ouders, zeker als er sprake is van (extra) ondersteuningstrajecten. De ouders met wie de inspectie gesproken heeft, waarden de communicatie met de school over hun kinderen. Dit beeld komt ook terug in de ouderenquête. Naast een goede samenwerking met ouders, Kentalis Talent en het samenwerkingsverband heeft de school ook een intensieve samenwerkingsrelatie met het Noord-Brabants museum, pabo's, partners binnen het educatieve cluster, de gemeente en met diverse ketenpartners.

Zorgvuldige toetsing en advisering

De school heeft haar afspraken rondom de toetskalender en afname van toetsen goed vastgelegd. De intern begeleider bewaakt de goede uitvoering hiervan. Ook de advisering van de leerlingen in groep 8 vindt zorgvuldig plaats en is belegd bij meerdere personen. Indien de score op de Eindtoets basisonderwijs positief afwijkt van het gegeven advies, heroverweegt de school het gegeven advies zorgvuldig. De school evalueert jaarlijks met het voortgezet onderwijs de advisering. Hierdoor bewaakt de school de kwaliteit van de advisering.

5.2. Schoolklimaat

Schoolklimaat	G			
	O	K	V	G
SK1 Veiligheid				<i>g</i>
SK2 Pedagogisch klimaat				<i>g</i>

Anders is heel gewoon

De standaard Veiligheid beoordelen we als 'goed'. De school investeert in het voorkomen van onveilige situaties. Ze heeft een uitgebreid sociaal veiligheidsplan en monitort het welbevinden en de feitelijke en ervaren veiligheid van de leerlingen al gedurende acht jaar. Als de monitorgegevens daartoe aanleiding geven, onderneemt de school passende acties. Er zijn twee vertrouwenspersonen, die actief onder de aandacht van de leerlingen gebracht worden. De school hanteert een schoolbrede pedagogische aanpak. Daarnaast werken de leraren vanuit het pedagogisch groepsplan aan een prettig groepsklimaat.

Het team ziet veiligheid en vertrouwen als basisvoorwaarden om te leren, voor iedereen. De leerlingen met wie wij gesproken hebben, voelen zich veilig op school. Er is bijna nooit ruzie, zeggen ze. Dit blijkt

ook uit de leerlingenenquête. De leerlingen en ouders voelen zich welkom en geaccepteerd op De Bolster: verschillen zijn normaal. Vooral ouders hebben veel waardering voor de open houding van de leraren en het voortdurend denken vanuit het perspectief van het kind. Dit alles zorgt voor een positief en respectvol schoolklimaat.

5.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	G			
	O	K	V	G
OR1 Resultaten				<i>ℓ</i>
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties				<i>ℓ</i>
OR3 Vervolgsucces				<i>ℓ</i>

Meer dan taal en rekenen

Wij waarderen de leerresultaten als 'goed'. De resultaten aan het einde van de basisschool zijn de afgelopen drie jaar gemiddeld genomen voldoende. De directie ziet gemiddelde opbrengsten, gezien de diversiteit in de leerlingenpopulatie, als passend. Ongeveer tien procent van de leerlingen heeft extra ondersteuning. Bij de evaluatie van de leerresultaten betreft de school ook de gegevens van deze leerlingen.

De school heeft streefdoelen voor taal, lezen en rekenen. Voor burgerschap en de diverse onderdelen van leren leren zijn eveneens doelen uitgewerkt. Het nagaan of deze doelen ook gerealiseerd worden, zou een volgende stap kunnen zijn. Voor een deel van deze doelen zijn al bruikbare gegevens voorhanden. Ook de portfolio's zouden vanuit dit perspectief opnieuw bekeken kunnen worden.

Goede voorbereiding op het voortgezet onderwijs

De leerlingen van De Bolster doen het goed in het voortgezet onderwijs. Uit de terugkoppeling van de vo-scholen blijkt dat de meeste leerlingen na drie jaar nog op het door de school geadviseerde niveau zitten of hoger. Er is weinig afstroom.

5.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	G		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>ℓ</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>ℓ</i>
KA3 Verantwoording en dialoog			<i>ℓ</i>

Goed zicht op eigen kwaliteit

De Bolster beschikt over een stelsel van kwaliteitszorg dat goed wordt ingezet. De bijbehorende standaard is dan ook als 'goed' gewaardeerd. De school hanteert de kwaliteitsmonitor van stichting STROOMM om de kwaliteit breed in beeld te brengen. De bijgestelde kwaliteitsmonitor sluit aan bij de nieuwe ontwikkelingen in de school (onder andere 'breinleren'). Samen met een collega-directeur bespreekt de directie de uitkomsten van de kwaliteitsmonitor. Tweejaarlijks peilt de school daarnaast de tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel. De verkregen gegevens vormen, naast de evaluatie van de jaarplannen, de input bij het opstellen van schoolplan en jaarplan.

Een lerend team

De Kwaliteitscultuur is 'goed'. Het team kenmerkt zich door een professionele houding: de leraren staan open om van elkaar te leren, feedback te geven en te ontvangen. Dit draagt sterk bij aan de voortdurende ontwikkeling van de school. Het vormt ook de basis van de goede samenwerking met de Talentleerkrachten. Initiatieven voor schoolontwikkeling komen vanuit de directie maar ook vanuit leraren en bouwen. In eerste instantie krijgen de initiatieven vorm in kleine pilots en experimenten. Leraren krijgen de ruimte om te zoeken naar een passende uitwerking. De directie zet de lijnen uit en bewaakt met de bouwcoördinatoren de doorgaande lijnen. Geslaagde experimenten worden verder uitgebouwd en vervolgens opgenomen in de kwaliteitskaarten of schoolafspraken. De school ontwikkelt zich zo steeds verder via de weg van de geleidelijkheid.

Kennis delen

De standaard Verantwoording en dialoog waarderen wij als 'goed'. De school verantwoordt zich naar het bestuur, de medezeggenschapsraad en de ouders. Zij informeert de verschillende gremia naar behoren en voert met hen de dialoog over onderwijskwaliteit. De school blijft daarnaast in gesprek met velerlei partners zoals de gemeente, collega-scholen, peuterspeelzaal/kinderopvang en ketenpartners. De school deelt tot slot actief de expertise die zij verworven heeft in de samenwerking met Kentalis Talent. Zij doet dit onder andere door bezoekers te ontvangen, presentaties te verzorgen en artikelen te publiceren.

6. Resultaten onderzoek goede school: basisschool De Spelelier

In dit hoofdstuk staan onze bevindingen van het onderzoek op De Spelelier. Het bestuur heeft deze school voorgedragen voor het onderzoek naar een goede school. Deze kwalificatie baseert het bestuur op informatie vanuit de eigen interne kwaliteitsstructuur, de zelfevaluatie van de school en de kwaliteitsmonitor van het bestuur. Wij hebben onze oordelen gebaseerd op de verificatie van de onderbouwing van deze bestuurlijke voordracht en op het onderzoek dat is uitgevoerd op 22 mei 2018. Dit onderzoek naar 'goed' is uitgevoerd op basis van het gehele waarderingskader.

Onderstaand figuur geeft de resultaten van het onderzoek weer.

Beoordeling Onderwijs

Conclusie

Conclusie

De inspectie van het onderwijs waardeert de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Spelelier als 'goed': van de veertien beoordeelde standaarden, zijn er twaalf als 'goed' beoordeeld. Deze waardering baseren wij op het feit dat de school op deze standaarden aan de basiskwaliteitseisen voldoet en de eigen ambities goed herkenbaar zijn.

6.1. Onderwijsproces: Meer dan basiskwaliteit!

Onderwijsproces	G		
	O	V	G
OP1 Aanbod			✓
OP2 Zicht op ontwikkeling			✓
OP3 Didactisch handelen			✓
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking			✓
OP8 Toetsing en afsluiting			✓

De brede talentontwikkeling is uitdagend voor de leerlingen

Basisschool De Spelelier heeft naast het leerstofaanbod voor de cognitieve vakken - dat dekkend is voor de kerndoelen - een breed en geïntegreerd aanbod voor een groot deel van de overige vakken (STEAM). De opzet en inhoud, maar vooral de verantwoordelijkheid die de leerlingen krijgen bij het uitvoeren van de opdrachten is origineel, zeer interessant, maar vooral leuk voor de leerlingen, zo geven zij aan. Kortom: de school werkt zichtbaar en doeltreffend aan de drie zelf geformuleerde principes waar het gaat om het uitgewerkt leerstofaanbod:

- Werken aan een brede ontwikkeling bij haar leerlingen;
- Gerichte aandacht voor het ontwikkelen van allerlei vaardigheden;
- Toekomstgericht onderwijs verzorgen.

Een scherp oog voor monitoring van de voortgang in ontwikkeling

De structuur van volgen, analyseren en (extra) ondersteunen is goed uitgewerkt. Leerlingen en ouders weten waar zij op kunnen rekenen en de taakverdeling tussen de intern begeleiders onderling en tussen hen en de leraren is helder. Inmiddels is er ervaring opgedaan met opbrengstgericht en handelingsgericht werken, het analyseren van gegevens, kijken naar opbrengsten, het afstemmen van het onderwijsaanbod en differentiatie. Op termijn volgt teamscholing, gericht op het leren interpreteren en analyseren van data op leerlingenniveau om zo een effectieve zorgaanpak te kunnen bieden. In de praktijk vertaalt dit zich naar ruime aandacht voor alle leerlingen en een specifieke aanpak voor de snellere en de achterblijvende leerlingen.

Het didactisch DNA van de leraar

Het Didactisch handelen waarderen we als 'goed'. Voor de school is goed onderwijs onder meer te herkennen aan hoge verwachtingen en een optimale ontwikkeling van ieder kind door goed klassenmanagement met ruimte voor differentiatie, zelfstandig werken, coöperatieve werkvormen en 'breinvriendelijk' onderwijs.

Deze belangrijke punten hebben wij in de bezochte groepen goed teruggezien. De leraren geven goede instructie, zorgen voor een prima sfeer in de groepen en tonen zich betrokken bij het wel en wee van hun leerlingen. Opvallend is de effectieve manier waarop zij hun leerlingen de juiste leerhouding (met name luisteren) hebben aangeleerd. Dit maakt dat de lessen zonder verstoringen verlopen: de leerlingen weten wat van hen verwacht wordt en welke houding daar het beste bij past. Nu dit op orde is, waagt de school zich aan een volgende stap: het op basis van algemene leerstijlen en voorkeuren van individuele leraren nog meer tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Aanpassing in het format vereist

Voor de school is het belangrijk dat leerlingen tot en met groep 5 het reguliere aanbod volgen. Aanpassingen hierin vereisen diagnostisch onderzoek, zo is de afspraak. Vervolgens wordt er een vooraf gepland aanbod gerealiseerd, waarbij de lijn naar de groep toe niet wordt losgelaten. Dit houdt in dat leraren steeds bepalen wanneer leerlingen die iets extra's nodig hebben 'gewoon' met de groep mee kunnen doen en wanneer een specifiek aanbod aan de orde is. In de werkwijze die de school hiertoe volgt, hebben wij erop gewezen dat ook voor leerlingen in de middenbouw (als het aanvankelijk leren achter de rug is) een uitstroomperspectief moet worden geformuleerd. Dit ontbreekt nu. De standaard Ondersteuning beoordelen we daarom als 'voldoende'.

Een goede samenwerking op alle fronten

Basisschool De Speleliër hecht erg aan goede communicatie met ouders, zeker als er sprake is van (extra) ondersteuningstrajecten. De ouders met wie wij gesproken hebben, waarderen de communicatie met de school over hun kinderen. Dit beeld komt ook terug in de ouderenquête. Naast de samenwerking met ouders en het samenwerkingsverband heeft de school ook een intensieve samenwerkingsrelatie met de vve-partners en overige partners binnen het educatieve cluster (waaronder de stichting Brede Scholen Boxtel), de gemeente en diverse ketenpartners.

Zorgvuldige toetsing en advisering

De school heeft haar afspraken rondom de toetskalender en afname van toetsen goed vastgelegd. De intern begeleider bewaakt de goede uitvoering hiervan. Ook de advisering van de leerlingen in groep 8 vindt zorgvuldig plaats en is belegd bij meerdere personen. Indien de score op de Eindtoets basisonderwijs positief afwijkt van het gegeven advies, heroverweegt de school het gegeven advies zorgvuldig. De school evalueert jaarlijks met het voortgezet onderwijs de advisering. Hierdoor bewaakt de school ook de kwaliteit van de advisering. Vermeldenswaard ten slotte is dat ouders zeer positief zijn over de vo-advisering.

6.2. Schoolklimaat: Een schoolbrede aanpak die werkt

Schoolklimaat	G			
	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	
SK2 Pedagogisch klimaat				Ⓜ

De aandacht voor veiligheid en een prettig schoolklimaat worden herkend

De standaard Veiligheid beoordelen we momenteel als 'voldoende': het instrument om de veiligheidsbeleving van de leerlingen in kaart te brengen is kortgeleden ingevoerd, waardoor het analyseren van de resultaten en het van daaruit ontdekken van bepaalde trends nog niet op gang is gekomen. De school heeft een uitgebreid sociaal veiligheidsplan en monitort de veiligheidsbeleving van de leerlingen. De vertrouwenspersonen worden actief onder de aandacht van de leerlingen gebracht. Er is sprake van een schoolbrede pedagogische aanpak, die herkenbaar is voor de leerlingen.

Tijdens projectweken, bijvoorbeeld specifieke lessen tijdens de Nationale Week tegen het Pesten, tijdens de Week van de Mediawijsheid en de Week van de Lentekriebels staan het omgaan met elkaar en seksuele ontwikkeling centraal. Ook ouders worden dan geïnformeerd via de sociale media, nieuwsbrieven en ouderavonden. Overigens is het de wens van enkele ouders om de informatiestroom vanuit school beter te kanaliseren; hier wordt al aan gewerkt.

6.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	G			
	O	K	V	G
OR1 Resultaten				Ⓜ
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties				Ⓜ
OR3 Vervolgsucces				Ⓜ

Boven het gemiddelde presteren

Wij waarderen de leerresultaten als 'goed'. De resultaten aan het einde van de basisschool zijn de afgelopen drie jaar ruim boven het gemiddelde. De school heeft streefdoelen voor taal, lezen en rekenen. Voor het brede aanbod zijn eveneens doelen uitgewerkt, waardoor nagegaan kan worden of ook deze doelen worden gerealiseerd. De Spelulier wil graag een reflectietool ontwikkelen voor de leerlingen. Zo kunnen zij terugblikken op hun eigen betrokkenheid, planning en organisatie als het gaat om de STEAM-activiteiten.

Goede voorbereiding op het voortgezet onderwijs

De leerlingen van basisschool De Speleier doen het goed in het voortgezet onderwijs. Uit de terugkoppeling van de vo-scholen blijkt dat de meeste leerlingen na drie jaar nog op het door de school geadviseerde niveau zitten of hoger. Er is weinig afstroom.

6.4. Kwaliteitszorg en ambitie: Leren in verbinding

Kwaliteitszorg en ambitie	G		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			Ⓝ
KA2 Kwaliteitscultuur			Ⓝ
KA3 Verantwoording en dialoog			Ⓝ

De eigen kwaliteit bepalen en monitoren

Vanuit de visie 'Leren in verbinding' werkt de school goed en gedegen aan haar eigen kwaliteit. Coherent leren, 'breinvriendelijk' leren en een zelfstandige en onderzoekende houding staan centraal; niet alleen bij de leerlingen, maar zeker ook bij het team. Om de kwaliteit breed in beeld te brengen, wordt de kwaliteitsmonitor van stichting STROOMM gehanteerd. Ook worden regelmatig kwaliteitskaarten afgenomen. Door middel van klassenbezoeken wordt 'het onderwijs in de praktijk' in kaart gebracht. Tweejaarlijks peilt de school daarnaast de tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel. De verkregen gegevens vormen, naast de evaluatie van de jaarplannen, de input bij het opstellen van schoolplan en jaarplan. Deze inspanningen leveren een sluitend systeem op van bepalen, analyseren, uitvoeren, evalueren en borgen.

'Ik zou nergens anders willen werken' zegt een leraar

De Kwaliteitscultuur is 'goed'. Het team kenmerkt zich door een professionele houding: de leraren staan open om van elkaar te leren, feedback te geven en te ontvangen. Dit draagt sterk bij aan de voortdurende ontwikkeling van de school. Initiatieven voor schoolontwikkeling komen vanuit de directie, maar ook vanuit de leraren zelf en de verschillende bouwen. Leraren krijgen de ruimte om te zoeken naar een passende uitwerking. De directie zet de lijnen uit en bewaakt met de bouwcoördinatoren de doorgaande lijnen. Geslaagde experimenten worden verder uitgebouwd en vervolgens opgenomen in de kwaliteitskaarten of schoolafspraken. De school ontwikkelt zich zo steeds verder via de weg van de geleidelijkheid. Teamscholingen en frequent teamoverleg maken dat afgeronde activiteiten goed geborgd worden. De school spreekt zelf over het werken volgens parallelle processen: in de gaten blijven houden of iets werkt of niet, maar tegelijkertijd doorgaan met verder ontwikkelen.

Heldere communicatie in het uitdragen van het gedachtegoed

De school verantwoordt zich naar het bestuur, de medezeggenschapsraad en de ouders. Zij informeert de verschillende gremia naar behoren en voert met hen de dialoog over de onderwijskwaliteit. Ook overige partners zoals de gemeente, collegascholen, peuterspeelzaal/kinderopvang en ketenpartners zijn bij de dialoog betrokken.

7. Reactie van het bestuur

Professionele dialoog

Stroomm is tevreden met deze rapportage. Het is mooi om te lezen dat de inspectie over het geheel genomen een positief beeld heeft van onze organisatie. Het bestuur staat een open en transparante organisatiecultuur voor en het is dus fijn om de feedback van GMR en RvT terug te lezen die dat onderstreept. Een organisatie is echter altijd in ontwikkeling. We leggen de lat hoog en het blijft de ambitie van Stroomm om de ruimte te zoeken voor verSTERKing van ons onderwijs. De aanknopingspunten voor verbetering die de inspectie ons aanreikt, komen overeen met eigen waarnemingen en ambities. De komende periode gaat Stroomm met een nieuw strategisch beleidsplan aan de slag waarin dit haar uitwerking zal krijgen.

Dat de kwaliteit op één van de scholen van Stroomm als zeer zwak wordt beoordeeld, maakt dat bescheidenheid ons past. Dit vraagt een extra inspanning omdat Stroomm pas echt trots kan zijn als alle scholen weer van voldoende kwaliteit zijn. Alle leerlingen op de vijftien scholen van Stroomm hebben recht op goed, toekomstgericht, openbaar onderwijs.

De veranderende rol van de inspectie heeft interessante, uitdagende gesprekken opgeleverd tijdens het startgesprek, gaandeweg de onderzoeksperiode en het eindgesprek. De wederzijdse ruimte voor feedback maakt dat het bestuur de inspectie heeft ervaren als kritische vriend. Dat is waardevol.

Zeventien onderzoeken in een half jaar

Het voorliggende rapport doet niet helemaal recht aan de mate waarin Stroomm in de periode februari-juni 2018 onderwerp is geweest van onderzoek. In het kader van het vierjaarlijks onderzoek hebben negen onderzoeken plaatsgevonden. Daarnaast zijn Stroomm-scholen bezocht in het kader van themaonderzoeken of een stelselonderzoek PO. Tenslotte werden bestuur én een van de scholen betrokken in een verkennend onderzoek naar de besteding van ondersteuningsmiddelen passend onderwijs. Dat maakt een totaal van zeventien (!) onderzoeken met – onvermijdelijk- de administratieve belasting die daarbij hoort. Dit lijkt strijdig met de bedoeling van het nieuwe toezichtskader/beleid van de inspectie. Met de zeventien onderzoeken en feedbackgesprekken van de inspectie kunnen we ons voordeel doen bij het bepalen van de speerpunten voor het strategisch beleidsplan en de schoolplannen 2019-2022. We beschouwen deze eerste rapportage in het kader van het vierjaarlijks onderzoek als een nulmeting.

Vertrouwen

Stroomm heeft een onrustige periode achter de rug. Drie directeuren en de HR-adviseur hebben afscheid genomen van Stroomm en er was sprake van interim vervanging. Daarnaast had Stroomm een hoog

ziekteverzuim. Dat onze organisatie zich in deze dynamiek staande houdt en ouders en leerlingen erg tevreden zijn over de scholen, vervult het bestuur met trots en geeft vertrouwen in een duurzame toekomst.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

